

Tid: 19. september 1995 kl. 09.00 -12.00 og kl. 15.00 - 18.45
21. september 1995 kl. 09.00 -12.00 og kl. 14.00 - 17.25

Sted : Samelandssenteret, Karasjok

Representanter:

1. Olav M. Dikkanen	21. Geir Tommy Pedersen
2. Magnhild Mathisen	22. Sven Roald Nystø
3. Berit Ranveig I. Nilssen	23. Margreta Påve Kristiansen
4. Steinar Pedersen	24. Aage Pedersenn
5. Marianne Balto Henriksen	25. Olav Andersen
6. Hartvik Hansen	26. Anders Oskal
7. Ragnhild Nystad	27. Inger-Ann Fossli
8. Egil Olli	28. Magne A. S. Huuva
9. John Henrik Eira	29. Per Solli
10. Ole Henrik Magga	30. Roger Pedersen
11. Heaika Skum	31. Ing-Lill Pavall
12. Inger Anne S. Gaup	32. Amund Eriksen
13. Peder Mathisen	33. Nils O. Nilssen
14. Alf Edvard Nystad	34. Jarle Jonassen
15. Jens Petter Olsen	35. Åsta Vangberg
16. Tore Bongo	36. Odd Kappfjell
17. Terje K. Haugen	37. Máret Guhttor
18. Ingar Eira	38. Johan Mikkel Sara
19. Mary Mikalsen Trollvik	39. Berit Johnskareng
20. Eilif O. Larsen	

Følgende representanter hadde permisjon:

Representant nr. 9 John Henrik Eira
Representant nr. 12 Inger Anne S. Gaup
Representant nr. 21 Geir Tommy Pedersen
Representant nr. 28 Magne A. S. Huuva
Representant nr. 33 Nils O. Nilssen
Representant nr. 38 Johan Mikkel Sara

Representant nr. 11 Heaika Skum, fra 21.09.95
Representant nr. 13 Peder Mathisen, fra 21.09.95
Representant nr. 22 Sven-Roald Nystø, fra 21.09.95

Representant nr. 15 Jens Petter Olsen, fra kl. 16.05 21.09.95
Representant nr. 18 Ingar Eira, fra kl. 16.05 21.09.95

Følgende vararepresentanter tok sete:

Kirsten Turi, vararepresentant for representant nr. 9
Rolf Artur Johansen, vararepresentant for representant nr. 21,
Noralf Amundsen, vararepresentant for representant nr. 28,
Kjell Arne Mathisen, vararepresentant for representant nr. 33,

Harald Norvang, vararepresentant for representant nr. 38,

Klemet K. Hætta, vararepresentant for representant nr. 11, fra 21.09.95

Peder A. Persen, vararepresentant for representant nr. 13, fra 21.09.95

Inger A. Skum, vararepresentant for representant nr. 22, fra 21.09.95

SAKSLISTE:

- SAK 26/95 KONSTITUERING AV PLENUMSMØTET
- navneoppnop, permisjoner, innkalte vararepresentanter
- godkjenning av innkalling og saksliste
- SAK 27/95 SAMETINGSRÅDETS BERETNING OM VIRKSOMHETEN,
HERUNDER REFERATSAKER.
- SAK 28/95 SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET I.H.T. FORRETNINGSORDEN
§ 26
- SAK 29/95 KUNNGJØRING AV NYE SAKER
- SAK 30/95 ÅPENT SAMISK VISUM TIL RUSSLAND - UTTALELSE
- SAK 31/95 REGLER FOR SAMETINGSVALG - VALGORDNINGSUTVALGETS
INNSTILLING
- SAK 32/95 FRANKRIKES ATOMPRØVESPREGNINGER
- SAK 33/95 SAMISK HELSE- OG SOSIALPLAN FOR FINNMARK
FYLKESKOMMUNE - HØRING
- SAK 34/95 MØTEPLAN FOR SAMETINGET 1996

SAK 26/95 KONSTITUERING AV PLENUMSMØTET

Møtelederskapet ved Egil Olli åpnet møtet. Det ble foretatt navneoppnop.

a) Godkjenning av innkalling

Vedtak: Innkallingen av 28. august 1995 ble enstemmig godkjent.

b) Godkjenning av saksliste:

Forslag fra Heaika Skum: Sak 32/95 Frankrikes prøvespregninger, strykes fra sakslisten.

Forslag fra Máret Guhttor: Redegjørelsen om organisasjonsstøtten behandles som egen sak og ikke under rådets beretning.

Heaika Skums forslag ble forkastet med 37 mot 1 stemme.

Forslaget fra Máret Guhttor ble vedtatt med 33 stemmer mot 5 stemmer.

Vedtak: Sakslisten som fulgte innkallingen ble godkjent med følgende tilleggssak:

SAK 35/95 STØTTE TIL SAMISKE ORGANISASJONER

SAK 27/95 SAMETINGSRÅDETS BERETNING OM VIRKSOMHETEN, HERUNDER REFERATSAKER

Sametingets president Ole Henrik Magga orienterte om rådets virksomhet. Rådets beretning ble tatt til etterretning.

SAK 28/95 SPØRSMÅL TIL SAMETINGSRÅDET I.H.T. FORRETNINGS-ORDEN § 26

1. spørsmål Jens Petter Olsen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe:

Hva er gjort fra sametingsrådets side for å følge opp vårt ett år gamle forslag om å komme fram til et bilateralt samarbeid med aktuelle fylkeskommuner for å avklare spørsmål, særlig i rettighetsproblematikken, som angår både fylkeskommunens og Sametingets arbeidsfelt?

En nærmere motivering vil bli gitt senere.

Sametingsrådets svar:

Sametinget har i fire år hatt et etablert samarbeid med fylkeskommunene. Utgangspunktet har vært å etablere et multilateralt samarbeid mellom Sametinget og de fem nordligste fylkene. På administrativt nivå medfører samarbeidet at Sametinget deltar på de halvårslige regionale fylkesplankonferansene, der plansjefene fra de respektive fylkene deltar.

Nettopp fylkesplanarbeidet er et sentralt område for samarbeid idet det skal fungere som et koordinerende instrument for statlig, fylkeskommunal og kommunal virksomhet innen fylket. Tingets representanter er godt kjent med dette og med at Sametinget har behandlet utkastene til fylkesplaner to ganger tidligere.

På politisk nivå har det vært arbeidet relativt aktivt med å få et mer formalisert samarbeid gjennom de eksisterende regionale organer. Landsdelsutvalget for Nord-Norge og Namdalen er et slikt organ, der Sametinget ved flere initiativ har anmodet om medlemskap for å styrke kontakten med fylkespolitikkerne. Status i dag er at man fra LUs side ikke ser det som aktuelt å utvikle samarbeidet ved å inkludere Sametinget på annen måte enn som observatør. Dette er en rolle som pr. i dag ikke er høyt prioritert fra Sametingsrådets side.

Som kjent er det også et nært samarbeid med fylkene, gjennom andre samarbeidsorganer. Sametingspresidenten er ved siden av fylkesordførerne blant annet med i det nyopprettede

samordningsutvalget for Nord-Norge, ledet av Statsminister Gro Harlem Brundtland. Så det er ikke riktig å si at man ikke har en relativt omfattende kontakt med representanter for fylkeskommunene også på politisk nivå.

Sametingsrådet ser de mulige fordelene ved økt insats rettet mot fylkeskommunene. Et problem er imidlertid at den typen formaliserte forum og samarbeidsorganer representanten Olsen antyder, krever betydelige ressurser til oppfølging og tilrettelegging. Det har til nå måttet bli en balansegang mellom bilateralt samarbeid med enkeltfylker og kommuner og oppgaven å utvikle tingets som selvstendig myndighetsorgan, og nasjonal samepolitiske premissleverandør. Våre ressurser er begrenset.

I dag er det faktisk slik at fylkeskommunene på selvstendig grunnlag er forpliktet til å utvikle sin samepolitikk i tråd med den nasjonale utviklingen. Stadig flere fylkeskommuner orienterer seg da også mot Sametinget for å få et godt grunnlag til å gjøre dette. Sametinget vil for sin del utvikle det samarbeid som allerede finns.

Fylkeskommunenes formelle rolle i forhold til rettighetsspørsmålet, er pr. i dag begrenset. Fra Sametingsrådets side har det derfor vært naturlig å etablere et nærmere samarbeid med statens representant i fylkene, fylkesmannen. I Finnmarks tilfelle har det faktisk resultert i jevnlig møter der det utveksles informasjon og standpunkter til ulike spørsmål, også vedrørende arealdisposisjoner og praksis på ulike områder. Når den grunnleggende debatten om retten til land og vann kommer opp, vil det i utgangspunktet være staten som påstått grunneier som er forhandlingsmotpart, og rådet har ikke tatt stilling til noen av de ryktene som for tiden omtales av media om Samerettsutvalget m.h.t. fremtidige forvaltningsmodeller.

2. spørsmål Eilif O. Larsen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe:

Det vises til søknad av 30.03.95 til Sametinget om støtte til å etablere en uavhengig samisk ungdomsorganisasjon. Beklageligvis har Samisk kulturråd avslått søknaden.

Hva vil sametingspresidenten gjøre for at etableringen av denne landsomfattende uavhengige samiske ungdomsorganisasjonen blir realisert?

Sametingsrådets svar:

I brev av 3. mars 1995 søkte interimstyret for opprettelse av en samisk ungdomsorganisasjon, Sametinget om økonomisk støtte på kr. 80 000 av en totalramme på kr. 290 000 til etablering av ungdomsorganisasjonen.

Sametingsrådet anser det som meget positivt at ungdom fremmer initiativ som dette, men kunne ikke realitetsbehandle søknaden fordi støtten til samiske hovedorganisasjoner for 1995 allerede var fordelt. Søknaden ble derfor videresendt til Samisk kulturråd for behandling. Samisk kulturråd innvilget ikke søknaden fordi også midlene til fordeling til samiske kulturorganisasjoner var fordelt.

Kommunal- og arbeidsdepartementet har i brev av 20.07.95 bevilget organisasjonen kr. 30 000 av omsøkte 60 000. Vi har også merket oss at Barne- og familiedepartementet har bevilget støtte, og at stiftelsesmøtet skal avholdes i Skibotn 3. - 5. november 1995.

En samisk ungdomsorganisasjon må som andre organisasjoner, fylle kriteriene som er satt for å oppnå støtte. Det kan vise seg å bli vanskelig å oppnå støtte gjennom ordningen for

tilskudd til samiske organisasjoner på grunn av kriteriene som ligger i retningslinjene for denne ordningen. Sametinget vil få retningslinjene for tilskudd til samiske kulturorganisasjoner til behandling, og kan i den forbindelse vurdere behovet for tilskudd til samiske ungdomsorganisasjoner. I tillegg vil det være en anledning til å vurdere fleksibiliteten vedrørende nystartede organisasjoner som ikke har opparbeidet seg rettigheter i forhold til retningslinjenes kriterier.

3. spørsmål Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

PROBLEMENE VED SAMISK KUNSTNERSENTER

Vi har hørt at det er oppstått store problemer ved Samisk kunstnersenter, og senteret må sannsynligvis stenge sine dører for kortere eller lengre tid. Hva kan Sametingsrådet gjøre i den forbindelse?

Sametingsrådets svar:

Sametingspresidenten og Samisk kulturråd har avholdt møter med styret for Samisk kunstnersenter for å finne en løsning på senterets økonomiske problemer. Det ble oppnådd enighet om at Samisk kunstnersenter søker Samisk kulturråd om prosjektmidler for å gjennomføre de resterende utstillingene for 1995.

Samisk kulturråd har i sak 152/95 tildelt Samisk kunstnersenter inntil kr. 80 000 i prosjektmidler for 1995, med forutsetning om at senteret ikke stenger sine dører 1.10.95.

Samisk kunstnersenters klage vedrørende driftsmidler ble ikke tatt til følge i Samisk kulturråds sak 151/95, med begrunnelse i at klagefristen ikke var overholdt. Samisk kunstnersenter har selvfølgelig adgang til å anke denne avgjørelsen, slik at vanlig klagebehandling gjennomføres.

Problemet i dette og mange andre tilfeller er at behovene øker i det samiske samfunnet. Hvis nye behov skal dekkes, kan dette gå ut over allerede eksisterende behov. Sametingsrådet vil arbeide for at bevilgningene til Samisk kunstnersenter holdes på et mest mulig stabilt nivå, slik at det ikke oppstår problemer for langtidsplanleggingen.

4. spørsmål Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

MANGEL PÅ SAMISKE SALMEBØKER

Hvordan kan Sametingsrådet bidra til at det blir flere samiske salmebøker i 7 kyst- og fjordkommuner?

Dagens situasjon er slik at statskirken eier bare en samisk salmebok tilsammen i sisse 7 kommunene.

Sametingsrådets svar:

Sametingsrådet har kontaktet Samisk kirkeråd vedrørende dette spørsmålet for å få klarlagt ansvaret. Den norske kirke har i forhold til samisk kirkeliv.

Den norske kirke har organ på flere nivå for å ivareta samisk kirkeliv. Lokalt er det menighetsrådene og de regionale bispedømmerådene som skal iverksette tiltak på vegne av Kirkemøtet. Sentralt skal Samisk kirkeråd på vegne av Kirkemøtet "verne, styrke og samordne" samisk kirkeliv.

Innefor forvaltningsområdet for samisk språk skal den samiske befolkning ha de kirkelige tjenester på samisk. Samisk kirkeråd har jevnlig forespørsler fra områder utenfor dette vedrørende tilbud på samisk. Dette gjelder både på nord-, lule- og sørsamisk.

Kirkemøtet har slå fast at de tre nordligste bispedømmene har ansvar for all kirkelig betjening på samisk. Det er også deres ansvar å avsette midler til samisk kirkeliv regionalt. Biskopene har ansvar for at samiske gudstjenester holdes i områder med spredt samisk befolkning. Prostiene i samarbeid med prestegjeldene, skal legge forholdene praktisk tilrette for kirkelig betjening på samisk.

Samisk kirkeråd har det kontinuerlige ansvar for å føre en debatt om og ha en gjennomgang av hvordan Kirkemøtets vedtak vedrørende samisk kirkeliv etterleves og praktiseres. Samisk kirkeråd skal også forelegge Kirkemøtet årsmelding, budsjett og virksomhetsplaner. Kirkemøtet har så ansvar for å sørge for at samisk kirkeliv tilgodeses når tildeling av midler foretas og bevilgningen over statsbudsjettet fordeles.

Sametingsrådet vil i denne konkrete sak rette en henstilling til Kirkemøtet og de ansvarlige bispedømmene som rette instanser, om å påse at de påpekte forhold bedres.

5. spørsmål Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

INFORMASJON OM REINDRIFTSLOVEN

Hvordan kan Sametingsrådet medvirke til at innholdet i reindriftsloven gjøres mer kjent for ihvertfall kommunale og fylkeskommunale og statlige myndigheter på fylkesplan?

Det er helt klart at innholdet i reindriftsloven er det lite kunnskaper om hos forskjellige myndigheter, og på denne bakgrunn gis det ofte gal informasjon om lovens innhold til vanlige folk. At situasjonen er slik, det har vi ofte sett og hørt om i media. Det siste eksempelet hvor reindriftsloven ble krenket og hvor det har oppstått konflikt er i Bekkarfjord på Seiland, hvor landbruksmyndighetene har gitt gale råd til saueeierne.

Sametingsrådets svar:

Reindriftsloven er som kjent under revisjon. Loven som sådan er uklar på en rekke områder som det nå søkes å rette opp i. Spørsmålet fra representanten Bongo, er en utfordring som kan bli noe vanskelig å løse kun ved informasjon. Ett av hovedproblemene er at mekanismer til å løse konflikter mellom ulike brukerinteresser ikke er godt definert i dagens reindriftslov. Dagens reindriftslov har i praksis vist at det er rom for svært ulike tolkninger på en rekke punkter.

De ulike parter har ved slike tolkningsproblemer rett til å få prøvet sine saker for domsapparatet, og der få en avgjørelse på saken. Dette er nok noe man alltid må forholde seg til, og som er en anerkjent måte å få en avgjørelse ved konflikt. Vi kjenner imidlertid alle de problemer som kan oppstå når rettsapparatet skal håndtere reindrifsspørsmål fordi

rettsapparatet ikke alltid har fullgod kompetanse i forhold til næringen, men vi må anta at de kjenner selve lovverket, selv om det kan opptre mange ulike tolkninger.

I den konkrete sak representanten viser til, har nettopp dette skjedd. Reindrifftsloven er ikke klar på hverken reindrifftsretten, eller flerbrukskonflikter, og skaper dermed et godt grunnlag for å forsøke å tøyne grensene. De ulike forvaltningsmyndigheter lokalt og regionalt er nok ikke ukjent med reindrifftslovens innhold, men opererer med forskjellige tolkninger av de ulike bestemmelser, nettopp på grunn av de tidligere nevnte uklarheter.

Sametingsrådet ser klart de utfordringer man her står overfor, men kan ikke love representanten Bongo mer enn at rådet vil gjøre sitt ytterste for å få Stortinget med på å styrke reindrifftsloven på enkelte sentrale punkter med hensyn til både rettigheter og hvordan partene i utgangspunktene skal forholde seg ved flerbrukskonflikter. Deretter vil elementer som nye plankrav med mekanismer for å gjøre kommuner og fylkeskommuner kjent med planene, være med på å øke bevisstheten i disse organene om reindriffts arbeidsmåter og behov.

6. spørsmål Magnhild Mathisen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe:

SPØRSMÅL TIL SAMETINGSPRESIDENTEN OM HANS KRITIKK AV KONG HARALD

I henhold til Sametingets reglement vil jeg under kommende plenumssamling stille et spørsmål til sametingspresidenten.

Bakgrunnen for dette er at sametingspresidenten i et førstesideoppslag i en av landets største aviser nylig, Dagbladet, kom med en meget skarp og til dels krenkende kritikk av landets Konge. I den forbindelse hevder han at Kongen nærmest trakk på samiske rettigheter. Grunnlaget for denne kritikken var Kongens deltakelse i rypejakt et sted i Sverige.

Senere har sametingspresidenten hevdet at journalisten som intervjuet ham nærmest hadde forelagt ham feil opplysninger, og at avisen i tillegg mer eller mindre hadde fordreid det han hadde sagt.

Denne saken er etter mitt syn svært uheldig for Sametinget, når man vet hvilken plass Kongen har i folks bevissthet, og den særdeles positive interesse Kongen har vist for vårt arbeid - blant annet ved å åpne Sametinget i 1993.

Derfor ønsker jeg svar på følgende:

Mener sametingspresidenten det er krittig å kritisere selv landets Konge, uten først å undersøke opplysninger han blir forelagt, og hva vil han gjøre for at liknende uheldige situasjoner ikke skal oppstå i fremtiden?

Sametingsrådets svar:

Svaret på første spørsmål er nei. Sametingspresidenten har da heller ikke gjort det spørsmålstilleren antyder. De uttrykk Dagbladet brukte er deres egne. Dessverre er det ikke første gang uriktige opplysninger om Sametinget er framsatt av nettopp denne avis.

Svaret på det andre spørsmålet er at man må være ennå mer forsiktig, men om man kan greie å unngå at løssalgsaviser kan koble sammen ting også i fremtiden, er naturligvis

vanskelig å garantere seg i mot. Forøvrig vises til pressemelding utsendt etter oppslaget (utlagt).

Kongens kabinettsekretær er også gjort kjent med denne pressemeldingen samme dag den ble sendt ut.

7. spørsmål Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

FOI BUDET MOT HJEMMESLAKT

I følge EØS-avtalen er det nå forbudt å slakte husdyr hjemme og så levere slaktet til slakteri. Dette fører til kulturelle endringer, spesielt i sjøsamiske områder, og det fører også til at enkelte produkter fra husdyrene ikke kan nyttiggjøres av husdyrbrukerne. Kan Sametingsrådet gjøre noe med denne saken, for eksempel ved dispensering fra avtalen eller på andre måter?

Sametingsrådets svar:

I henhold til forskrift om kjøttkontroll vedtatt den 25. april 1994 § 7, er betingelsen for at fersk kjøtt kan godkjennes blant annet at *slakting har foregått i autorisert virksomhet og under betryggende hygieniske forhold*. Denne bestemmelsen kommer kun til anvendelse på kjøtt som omsettes gjennom det ordinære salgsapparat. Bestemmelsen er ikke til hinder for at f.eks. en saueeier til privat bruk kan slakte hjemme.

Med hjemmel i Dyrevernsloven er det gitt hjemmel for å dispensere fra ovennevnte bestemmelse. Adgangen til å gi dispensasjon er begrenset til dyrevermessige forhold. Sentralt i denne forbindelse er såkalt nødslakting. Det er således ikke adgang til å få dispensasjon på grunnlag av den betydning som hjemmeslakt representerer for den samiske kultur.

I Jordbruksplan for samiske bosettingsområder side 46 blir det foreslått at det "*bør arbeides for å få dispensasjon fra denne bestemmelsen for de gardbrukere som mener det er nødvendig å fortsette med hjemmeslaktning.*"

Sametingsrådet vil i forbindelse med behandlingen av samisk jordbruksplan se nærmere på denne saken. Det antas at en i forbindelse med høringen vil få et rimelig grunnlag til å vurdere behovet for å søke å endre lovgivningen på dette området.

8. spørsmål Tore Bongo, NSR's sametingsgruppe:

FASTSETTELSE AV REINTALL I BEASKAÐAS SOMMERBEITEDISTRIKT

Har Sametingsrådet noen muligheter til å undersøke på hvilket faglig grunnlag det øvre reintall for Beaskađas sommerbeitedistrikt er fastsatt?

Når Beaskađas sommerbeitedistrikt formelt ble etablert, ble vårflokkens antall fastsatt til 1700, mens dagens vårflokk ihvertfall utgjør fem tusen.

Sametingsrådets svar:

Reindrifststyret har som representanten Bongo påpeker, fastsatt øvre reintall for Beaskadås sommerbeitedistrikt til 1700 dyr i vårflokk. Samtidig er distriktet også godkjent for tre driftsenheter. Pr. dags dato er det slik at de driftsenhetene som er godkjent i området, tilsammen har et reintall som er godt innenfor det øvre tall som er fastsatt for distriktet.

Vi antar at representanten Bongos spørsmål er knyttet til de vansker vedtaket om øvre reintall har ført til. Det har nemlig vært en del debatt rundt vedtaket, blant annet ved at en driftsenhet ved opprettelsen av distriktet ikke fikk godkjent sitt tilhold i distriktet. Det har blitt reist spørsmål om grunnlaget for reindrifststyrets vedtak. Dette medfører at det er riktig at antall dyr i sommerbeitedistriktet pr. i dag sannsynligvis ikke er i overensstemmelse med fastsatt øvre tall.

Sametingsrådet vil ikke uttale seg om det faglige grunnlaget for vedtaket fagmyndighetene i denne saken har gjort. Det forutsettes imidlertid at fastsettelsen av reintallet er gjort i tråd med de sedvanemessige, naturgitte og driftsmessige forutsetninger som er tilstede i distriktet. Det registreres at vedtaket i reindrifststyret for tiden er gjenstand for rettslig prøving, for å få en legalitetsvurdering av vedtaket i forhold til det faglige grunnlaget for øvre reintall, og antallet driftsenheter som skal ha lovlig tilhold i distriktet. Saken har vært til behandling i både herredsretten og lagmannsretten, der staten er frifunnet i begge rettsinstanser. Saken er 6. juni 1995 anket inn for høyesterett. I denne sammenheng er det naturlig for Sametingsrådet å avvente den endelige rettslige behandlingen av saken.

Vedtaket i reindrifststyret er utlagt for de som er interessert i detaljene i saken.

SAK 29/95 KUNNGJØRING AV NYE SAKER

Sak 1 fremmet av representanten Eilif O. Larsen, Arbeiderpartiets sametingsgruppe:

UTVIDELSE AV SAMISK UTVIKLINGSFONDS VIRKEOMRÅDE

Sametinget må så snart som mulig ta opp til behandling spørsmålet om å utvide virkeområdet for Samisk utviklingsfond.

Aktuelle områder er i første omgang bl.a. Storfjord kommune og hele Kåfjord kommune samt deler av Ullsfjordområdet i Tromsø kommune i Troms.

Videre deler av Loppa, Alta og Måsøy kommuner i Finnmark, samt deler av Narvik kommune i Nordland.

Sak 2 fremmet av representanten Ragnhild Nystad, NSR's sametingsgruppe:

STRATEGIPLAN FOR SAMISK REISELIV OG TURISME

Reiseliv og turisme er i utvikling i samiske områder. Det må være en forutsetning at samene selv er med på å legge premissene for hvordan samiske områder, samisk kultur og samiske samfunn skal brukes i reiselivssammenheng. Det bærekraftige prinsippet med hensyn til bruk og utnyttelse av utmark må være fundamentet for all planlegging. Formålet med reiseliv og turisme som næring må være å styrke næringslivet i de enkelte lokale samiske samfunn samtidig som miljø og naturvern hensyn vektlegges og ivaretas. Det er derfor viktig at det finnes klare retningslinjer til reiseliv og turisme som er i samsvar med overordnede prinsipper. I den forbindelse er det derfor viktig å utarbeide en strategisk plan for reiseliv og turisme som blant annet omfatter:

- bruk av utmark og naturområder
- organisering
- opplevelsesturisme
- utvikling av reiselivsprodukter
- markedsføring

NSR's sametingsgruppe mener Sametinget skal utarbeide en strategisk plan for reiseliv og turisme.

Sak 3 fremmet av representanten Rolf Johansen, NSR's sametingsgruppe:

SAMISKE INTERESSER I VERNEOMRÅDER

Sametinget har over en viss tidsperiode hatt til behandling flere spørsmål som vedrører vern i forhold til samiske interesse. Det dreier seg både om konkrete enkeltsaker som i mineralletingsspørsmål, og mer generelle forhold som ved forvaltning av store rovdyr. Sametingets seminar om områdevern som avholdes i morgen inngår som en naturlig enhet i engasjementet i disse spørsmålene.

Dette setter på dagsorden sentrale samepolitiske interesser.

Når det gjelder områdevern, er det lett å se at verneinteresser faller sammen med samiske interesser i det å skape vern mot store naturinngrep i samiske områder.

Det gjenstår imidlertid fortsatt å avklare nærmere hva som ligger i de ulike begrepene som benyttes. Vi må også avklare hvilke forutsetninger som må ivaretas ut fra en samepolitisk synsvinkel. Dessuten må det også avklares nærmere hvilke geografiske områder som er av særlig interesse for Sametinget å være med på gjennom konsekvensanalyser og planer for bruk av vern. Det vil også være vesentlig å sørge for at det etableres rutiner ved utarbeiding av nye verneregler, slik at samiske interesser alltid blir ivaretatt.

NSR's sametingsgruppe ser det som naturlig at man tar opp til generell behandling hvordan samiske interesser i verneområder skal bli ivaretatt. Vi vil senere vurdere utarbeiding av en mer helhetlig samisk miljøplan, og i sin tid eventuelt fremme det som egen sak.

Sak 4 fremmet av representanten Ingar Eira, Senterpartiets sametingsgruppe:

MOTIVASJONSSTIPENDORDNING FOR SJØSAMISK UNGDOM 1

Den sterke forunderskningsprosessen samene har opplevd opp gjennom tidene, har blant annet medført at sjøsamenes forhold til sin egen kultur og identitet i svært mange tilfeller i dag nærmest kan karakteriseres som en kultur- og identitetskrise. Denne situasjonen griper ofte inn i den enkeltes hverdag og livssituasjon på svært mange måter. Dette fører ofte til blant annet dårlig selvfølelse og motivasjon for å hevde seg i samfunnet. Som konkret eksempel kan nevnes den sjøsamiske ungdoms motivasjon for å skaffe seg videre og høyere utdanning.

For å bøte på dette foreslår Senterpartiets sametingsgruppe at det må etableres en egen "motivasjonsstipendordning" for videre og høyere utdanning, øremerket for ungdom fra sjøsamiske områder.

Sametinget ber derfor Sametingsrådet medvirke til at den nødvendige prosess for dette kommer i gang.

Sak 5 fremmet av representanten Hartvik Hansen, Sametingets Samegruppe:

UTBYGGING AV SMÅBÅTHAVN/FLYTEBRYGGE I TORHOP I TANA

Samegruppa i Sametinget er kjent med at sjøsamiske fiskere i Torhop i Tana hevder at deres bruksinteresser blir overkjørt i havneutbyggingssaka.

Det har oppstått interessekonflikt mellom Tana Båtforening og lystbåteiere på den ene siden og lokale fiskere og bygdebefolkningen representert ved bl.a. Torhop Bygdelag og fiskerinemda på den andre siden.

Dette er beklagelig da prosjektet var tenkt løst i fellesskap til bruk for alle parter.

Nå hevder bygdebefolkningen og sjøsamene med rette at Tana Båtforening tar seg til rette og har bl.a. krevd de lokale fiskernes båtfortøyninger fjernet. Tana Båtforening har anlagt parkeringsplass i området hvilket det ikke var gitt byggetillatelse til. Det var kun gitt byggetillatelse etter Plan- og bygningsloven § 84 til en flyttbar flytebrygge.

Nå har Tana Båtforening foretatt en betydelig utfylling i området hvor flytebrygga er tiltenkt plassert. Videre anlegges det store bølgedempere som blir permanente løsninger.

Samegruppa er også kjent med at det kommunale næringsfond har bevilget betydelige midler til Tanafjordprosjektet med ca. 96.000 kr. Dersom midlene også er delvis bevilget av midler fra Samisk næringsråd, er dette betenkelig da støtten er kanalisert gjennom fritidsfiskere og ikke via f.eks. Torhop Bygdelag som representerer de sjøsamiske fiskeriinteressene. Samegruppa vil be Sametingsrådet m/administrasjonen om en vurdering av prosjektet og eventuelt bistå de sjøsamiske interessene for å få til en løsning av konflikten. Samegruppa er kjent med at dette selvfølgelig også er et kommunalt anliggende, men Sametinget ved Sametingsrådet bør i mange tilfeller tre støttende til i tilfeller hvor samiske interesser tilsidesettes.

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Alle kunngjorte nye saker sendes til Sametingsrådet for videre behandling.

SAK 30/95 ÅPENT SAMISK VISUM TIL RUSSLAND - UTTALELSE

Dokumenter:

- Brev av 16.06.95 fra Justis- og politidepartementet "Åpent samisk visum til Russland krever formell identitet som same".

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Sametinget har det prinsipielle utgangspunkt at vi samer er ett folk i 4 land, og at riksgrensene ikke skal hindre vårt folk i å ferdes fritt i det samiske området. Dette utgangspunktet legger klare føringer på tingets syn på spørsmålet om et åpent visum for

samer. Tinget erkjenner imidlertid at det eksisterer en del forhold som trenger en grundig vurdering før man eventuelt innfører ordningen.

Samemanntallet er i dag et rent valgmanntall, som kun benyttes under valg til Sametinget. Samtidig er det det eneste formelle godkjenningssystem og register som kan danne grunnlag for å si hvem som er same. I prinsippet har ikke Sametinget noen innvending mot at manntallet eventuelt nyttes i sammenhenger som klart kan sies å være positive tiltak til beste for den enkelte same. Det tinget imidlertid samtidig må forutsette er at systemer som etableres med basis i manntallet sikres via strenge rutiner knyttet til bruken av det som er ment å være et personlig anliggende, nemlig etnisk tilhørighet.

I forhold til den informasjon Sametinget har tilgjengelig kan man se for seg tre ulike modeller.

1. Anmerkning av nasjonalitet i det ordinære passet. Dette innebærer at man i vårt tilfelle vil få et felt i passet som uttrykkelig sier at man er same.
2. Etter anmodning fra den reisende selv, utstedes det et særskilt dokument som bevitner at vedkommende står i samemanntallet. Dette sammen med det ordinære passet, og etter avtale mellom statene, vil kunne gi adgang til fri ferdsel mellom statene.
3. De respektive ambassader og konsulater utsteder ordinære multivisum med utvidet adgang til ferdsel på bakgrunn av dokumentasjon av at man er registrert som same i de enkelte stater.

Alle disse alternativene baserer seg på bruk av samemanntallet, men representerer ulike variasjoner i grad av offentliggjøring av ens etniske tilhørighet. Den enkleste løsningen på denne saken ville være å benytte alternativ 2 eller 3 nevnt ovenfor. På bakgrunn av søknad om visum og dokumentasjon på innføring i samemanntallet vil de enkelte lands ambassade og konsulat kunne utstede ordinære "multivisum" som gjelder over et lenger tidsrom og sikrer tilnærmet fri ferdsel. De andre løsningene medfører etter Sametingets oppfatning unødvendig tungvinte løsninger. Forøvrig stiller Sametinget seg åpent for alternative løsninger såfremt hensikten oppnås uten unødig spredning av informasjonen i manntallet

Sametinget forutsetter avslutningsvis at en løsning på dette spørsmålet, utvikles i full forståelse og samhandling med de representative samiske organ i de involverte statene.

SAK 31/95 REGLER FOR SAMETINGSVALG - VALGORDNINGSUTVALGETS INNSTILLING

Dokumenter:

- Valgordningsutvalgets innstilling (Tidligere utsendt)
- Brev til høringsinstansene datert 19. juni 1995
- Høringsuttalelse fra SLF datert 25.07.95
- Høringsuttalelse fra Trondheim kommune datert 14.07.95
- Brev fra Måsøy kommune datert 10.07.95
- Brev fra Vardø kommune datert 06.07.95
- Høringsuttalelse fra Karasjok kommune datert 09.08.95
- Høringsuttalelse fra Kautokeino kommune datert 11.08.95
- Brev fra Skånland kommune datert 30.06.95
- Høringsuttalelse fra Samenes Folkeforbund datert 01.08.95
- Utskrift av møtebok i sak 38/91

- Utskrift av møtebok i sak R 164/92

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Innledning

I forarbeidene til sameloven forutsettes det at Sametinget på eget initiativ og etter behov, foretar en gjennomgang og vurdering av valgordningen. Stortingets justiskomite uttalte ved behandlingen av sameloven at:

"Sametinget selv - etter at det er valgt - bør foreta en gjennomgang og vurdering av hele valgordningen, og at Sametinget dersom erfaringene skulle tilsi at den vedtatte valgordningen ikke fungerer tilfredstillende, kan fremme forslag om endringer i valgordningen."

Under gjennomføringen av valgene i 1989 og 1993 ble det gjort en del erfaringer som tilsier at valgreglene bør vurderes på enkelte punkt. Allerede i den første valgperioden ble det i Sametinget reist forslag til endringer i valgreglene.

I sak 38/91 kom Sametinget med en rekke konkrete lovendringsforslag med hensyn til valgreglene. I 1992 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med oppgave å vurdere valgreglene med representanter fra Sametinget og Kommunaldepartementet. Denne arbeidsgruppen begrenset sitt arbeid til kun å omfatte en ren valgteknisk gjennomgang. Spørsmål av prinsipiell samepolitisk karakter ble i liten grad drøftet. Arbeidsgruppen var av den oppfatning at sameloven ikke burde gjøres til gjenstand for endring på det daværende tidspunkt, men at disse spørsmålene burde tas opp til vurdering etter sametingsvalget i 1993.

I tilrådingen av 5. oktober 1993 fra Sametingets forberedende fullmaktskomite om fullmaktene for sametingsrepresentantene og vararepresentantene på det andre ordentlige Sameting sies det at;

"Komiteen vil foreslå at det oppnevnes et utvalg som får i oppgave å vurdere gjennomføringen av valget, samt foreslå nødvendige endringer.

Forslaget reises på bakgrunn av de erfaringer som er gjort med hensyn til arbeidet utført i for- og etterkant av sametingsvalget. Utvalget bør gjennomgå og evaluere hele forløpet av valget, for deretter å foreslå endringer som kan forbedre gjennomføringen av kommende sametingsvalg."

Ved gjennomgangen og godkjenningen av sametingsvalget i 1993 sluttet Sametinget seg til tilrådingen fra komiteen. Sametingsrådet oppnevnte i møte den 22. juni 1994 under sak R 53/94 et utvalg på fem medlemmer med oppgave å vurdere reglene for sametingsvalg og gjennomføringen av valget.

Konkrete endringsforslag

Sametinget går inn for å endre reglene i samelovens § 2-6 ved at språkkriteriet endres til også å omfatte oldeforeldregenerasjonen. I tillegg foreslås det at barn av personer som står eller har stått i samemantallet, kan kreve seg innført i manntallet.

Sametinget ga i sak 38/91 følgende begrunnelse for forslaget om å endre de objektive kriteriene for å stemme ved sametingsvalget:

"Begrunnelsen for dette er at Sametinget ønsker å være mest mulig representativ i forhold til den samiske befolkning og vil ikke at reglene skal ekskludere noen som oppfatter seg som same og ønsker å stå i manntallet."

Sametinget går inn for at man i forbindelse med manntallsføringen tar i bruk det ordinære folkeregisteret. Ved en slik ordning vil den som krever seg manntallsført få en anmerkning i folkeregisteret om at vedkommende er same. Dette vil danne grunnlag for utarbeidelse av samemanntallet i den enkelte kommune. Anmerkningen forutsettes å kunne holdes skjult i registeret. Rent praktisk og datateknisk vil det ikke være problematisk å skjermes en slik anmerkning (prefiks), på samme måte som f.eks. personnummer skjermes idag.

En slik endring vil medføre at problemene som oppstår i forbindelse med flytting fra en kommune til en annen elimineres. Denne endringen vil også innebære at man får en ordning for utarbeidelse av valgmanntallet som er mer likt det man har for de øvrige va. . Forslaget innebærer også praktiske fordeler ved utarbeidelse av manntallet.

Sametinget går videre inn for at utarbeidelsen av manntallet skal kunne skje ved hjelp av elektronisk databehandling. Begge disse endringene foreslås regulert i ny bestemmelse sameloven:

§ 2-6 A . Manntallsføring

Manntallet over dem som har stemmerett ved sametingsvalg skal utarbeides for hver kommune i de år det skal være valg. Valgstyret for sametingsvalg i kommunen utarbeider valgmanntallet på grunnlag av oppførte samer i folkeregisteret i kommunen.

Samemanntallet kan føres ved hjelp av elektronisk databehandling. Sametinget som øverste forvaltningsmyndighet for samemanntallet gir nærmere bestemmelser om bruk av manntallet.

Med hensyn til valgbarhet mener Sametinget det er nødvendig å presisere i samelovens § 2-7 at også ansatte i Sametingets underliggende råd ikke er valgbare ved Sametingsvalg.

Sametinget mener det vil være hensiktsmessig med en registreringsadgang for politiske partier og samepolitiske enheter. Dette som et tillegg til dagens ordning med lokale lister.

I sak 38/91 ga Sametinget blant annet følgende begrunnelse for en slik registreringsadgang:

"I det norske demokratiske system blir i hovedsak valg til folkevalgte organ slik som f.eks. Storting, fylkeskommuner, og kommuner gjort på grunnlag av valglister utgått på grunnlag av registrerte politiske partier. Sametinget ønsker at tilsvarende regler skal gjelde ved valg til Sameting. I og med at Sametinget er valgt på grunnlag av et eget manntall bør det også utarbeides en registreringsordning for samepolitiske enheter."

På bakgrunn av at det foreslås å åpne for en registreringsordning for politiske enheter bør det nåværende krav til 15 underskrifter for å få godkjent en valgliste økes. Dette antallet bør økes til 30. Når det gjelder valgkretsene med færre enn 250 registrerte samer ved siste sametingsvalg foreslås det ikke å øke kravet til antall underskrifter.

Sametinget anser det ikke for nødvendig at registreringsordningen for politiske enheter, samt kravet til antall underskrifter for lokale lister reguleres i lov. Dette innebærer at samelovens § 2-7 andre ledd , annet punktum fjernes fra sameloven. Dette forhold reguleres i valgforskriftene (Jfr. § 17A).

Sametinget anser det som nødvendig at ombudsplikten presiseres og skjerpes i samelovens § 2-9. Det foreslås at den som er valgt som medlem av Sametinget eller oppnevnt som medlem i et organ av Sametinget, plikter å delta i de respektive organers møter, med mindre det foreligger gyldig forfall. Sametinget foreslår videre en bestemmelse som understreker at arbeidstaker har krav på fri fra arbeid i det omfang det er nødvendig på grunn av pliktene i Sametinget eller det organ som vedkommende er oppnevnt til av Sametinget.

Sametinget går også inn for at samelovens § 2-11 endres, slik Sametinget tidligere har foreslått. Sametinget finner det naturlig at Sametinget som øverste valgmyndighet bør ha hjemmel til å gi utfyllende bestemmelse om Sametingsvalg.

Sametinget går inn for at betegnelsen "kretssamevalgstyre", jf. samelovens § 2-8 litra c. erstattes med "Sametingets kretsvalgstyre". Betegnelsen "samevalgstyre" i forskriftene til sameloven erstattes likeledes med "Valgstyre for sametingsvalg".

Endringsforslag i forskriftene

Sametinget går inn for at forskriftenes § 4, 2. ledd: "*lederen i Sametinget*" erstattes med "*Sametingets president.*"

Sametinget går inn for at forskriftens § 7, 3. ledd får denne ordlyd: "*Sametinget fastsetter skjema for innføring i samemanttallet.*" Med hensyn til forskriftens § 8, 2. ledd foreslår Sametinget at: "*Sametinget fastsetter skjema for kunngjøringer etter forrige ledd.*"

Sametinget foreslår at siste setning i forskriftens § 19, 2. ledd endres til følgende og flyttes med som nytt 4. ledd: "*Listeforslagene skal legges ut til offentlig gjennomsyn etter hvert som de kommer inn.*" I tillegg foreslås et nytt 3. ledd:

"Utgår forslaget fra en enhet som er registrert etter § 17A, er det tilstrekkelig at forslaget er underskrevet av leder og sekretær for enhetens lokalavdeling i kretsen."

Sametinget foreslår følgende ordlyd i forskriftene § 31, 2. ledd:

"Stemmegivning til sametingsvalget skal kunne foregå på de ordinære stemmesteder for stortingsvalget".

Bakgrunnen for dette er at Sametinget mener det må være en forutsetning at velgeme til sametingsvalget må kunne avgi stemme på samme sted som de avgir stemme til stortingsvalget.

Sametinget foreslår følgende endringsforslag i § 54 siste ledd:

"Departementet" erstattes med "Sametinget", slik at setningen får denne ordlyden: Sametinget kan gi nærmere regler om formen på sametingsrepresentantenes fullmakter.

Sametinget foreslår følgende endring i forskriftens § 80 første ledd nr. 2:

"Departementet" erstattes med "Sametinget", slik at bestemmelsen får følgende ordlyd:

Adgang til eller avskrift av det manntallet eller den del av manntallet som er brukt til avkryssing på valgtinget kan bare gis

1) til tjenestlig bruk for offentlig tjenestemann når de er påkrevd av hensyn til tjenesten

2) til bruk for statistisk bearbeidelse i vitenskapelig øyemed når de foreligger samtykke fra Sametinget.

Det foreslås tilslutt et nytt 4. ledd:

"Bruk av uavkryset samemantall godkjennes og avgjøres av Sametinget."

Konkrete endringer i Sameloven:

§ 2-6 Samemantall

Alle som avgir erklæring om at de oppfatter seg selv som same, og som enten

a. har samisk som hjemmespråk, eller

- b. har eller har hatt en forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller
c. er barn av person som står eller har stått i samemanntallet kan kreve seg innført som same i folkeregisteret i bostedskommunen.

Erklæring med hjemmel i bostav c kan framsettes uavhengig av kriteriene om språk i bestemmelsens bokstav a og b.

§ 2-6A Manntallsføring (Ny)

Manntallet over dem som har stemmerett ved sametingsvalg skal utarbeides for hver kommune i de år det skal være valg. Valgstyret for sametingsvalg i kommunen utarbeider valgmanntallet på grunnlag av oppførte samer i folkeregisteret i kommunen.

Samemanntallet kan føres ved hjelp av elektronisk databehandling. Sametinget som øverste forvaltningsmyndighet for samemanntallet gir nærmere bestemmelser om bruk av manntallet.

§ 2-7 Valgbarhet og forslagsrett

Valgbar til Sametinget er alle som er innført i samemanntall i kretsen. De som skal velges, må dessuten være innført i folkeregisteret som bosatt i kretsen på valgdagen. Personale ved Sametingets administrasjon og dets underliggende organer er likevel ikke valgbare. Forslagsrett i valgkretsene har alle som er innført i samemanntallet i kretsen.

§ 2-8 Plikt til å motta valg og fritaksgrunner

Alle som har rett til å stille til valg til Sametinget, har plikt til å motta valget med mindre de blir fritatt etter reglene i andre ledd.

Rett til å kreve seg fritatt for valg har alle som

- a. har fylt seksti år innen valgårets utløp, eller
b. har gjort tjeneste som medlem av Sametinget de siste fire år, eller
c. overfor Sametingets kretsvalgstyre godtgjør at de ikke vil kunne skjønne sine plikter som medlem av Sametinget uten uforholdsmessig vanskelighet.

§ 2-9 Rett og plikt til å delta i Sametinget og dets underliggende organer. Fritak og uttreden i valgperioden.

Den som er valgt som medlem av Sametinget eller oppnevnt som medlem i et organ av Sametinget, plikter å delta i de respektive organers møter, med mindre det foreligger gyldig forfall.

Arbeidsbyrker har krav på fri fra arbeid i det omfang det er nødvendig på grunn av pliktene i Sametinget eller det organ som vedkommende er oppnevnt til av Sametinget.

Medlemmer av Sametinget som ikke kan skjønne sine plikter i vervet uten uforholdsmessig vanskelighet, kan av Sametinget etter søknad fritas fra vervet for en bestemt tid eller for resten av valgperioden.

Medlemmer som mister stemmeretten etter Grunnloven § 53, eller som bli ansatt i Sametingets administrasjon eller dets underliggende organer, trer ut av Sametinget for resten av valgperioden.

§ 2-11 Utfyllende bestemmelser om valget

Sametinget gir utfyllende bestemmelser om valg til Sametinget.

Konkrete endringer i forskriften til sameloven**§ 3 Valgstyre for sametingsvalg**

I hver kommune skal et valgstyre for sametingsvalg forberede og avvikle valget. Den enkelte kommune avgjør selv om oppgavene i forbindelse med sametingsvalget skal legges til valgstyret eller om det skal velges særskilt valgstyre for sametingsvalg. I valgkretser som består av bare en kommune kan Sametingets kretsvalgstyre (jfr. § 4) gjør tjeneste som valgstyre for sametingsvalg.

Valgstyret for sametingsvalg velger selv sin leder og nestleder. Gyldig avgjørelse kan bare treffes når minst halvparten av medlemmene deltar i forhandlingene og avgjørelsen. Vedtak fattes med flertall av de stemmer som avgis. I tilfelle stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget.

Valgstyret for sametingsvalg kan overdra til lederen, et arbeidsutvalg på minst tre medlemmer eller sekretæren å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som må anses som kurante. Lederen kan bestemme, når forholdene gjør det nødvendig, at kurante enkeltsaker skal avgjøres ved sirkulasjon mellom valgstyrets medlemmer.

Valgstyret for sametingsvalg oppnevner selv de nødvendige hjelpere. Så vidt mulig bør oppnevnes personer som har kjennskap til valg og valgregler. I samråd med valgstyret kan valgstyret for sametingsvalg bestemme at funksjonærene ved stortingsvalget også skal tillegges oppgaver i forbindelse med sametingsvalget.

§ 4 Sametingets kretsvalgstyre

I hver valgkrets skal et Sametingets kretsvalgstyre forberede og avvikle valget. Sametingets kretsvalgstyre består av fem medlemmer med varamedlemmer oppnevnt av Sametinget. Medlemmene skal være samer bosatt i valgkretsen og ha stemmerett ved sametingsvalget.

§ 3 andre, tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende for Sametingets kretsvalgstyre.

Sametingets president fastsetter møtested for og innkaller til det første møte i Sametingets kretsvalgstyre.

Sametingets kretsvalgstyre er pålagt å utføre kun de gjøremål som følger av reglene nedenfor.

KAPITTEL 2. STEMMERETT OG MANNTALL**§ 6 Samemanntall**

Det skal føres samemanntall for hver kommune. Manntallet kan føres ved hjelp av elektronisk databehandling. Valgstyret for sametingsvalg forestår manntallsføringen, men kan overlate det praktiske arbeidet i forbindelse med manntallsføringen til andre.

Samemanntallet utarbeides de år det er sametingsvalg. Manntallet utarbeides på grunnlag av oppførte samer i folkeregisteret i kommunen.

§ 7 Innføring i samemanntall

De som oppfyller stemmerettsvilkårene etter § 5 i regler for valg av Sameting og som avgir erklæring om at de oppfatter seg som same og som også oppfyller de øvrige vilkårene i sameloven § 2-6 skal føres i samemanntallet i bostedskommunen.

Begjæring om innføring i samemanntallet kan til enhver tid skje ved innsending av fastsatt skjema til folkeregisteret i bostedskommunen. Begjæring om innføring i samemanntall får ikke virkning ved valget dersom den ikke er framsatt til slik tid at valgstyret for sametingsvalg kan behandle begjæringen i forbindelse med utarbeidingen av utkast til samemanntall, jf. § 9 første ledd. Listen og de innkomne begjæringene må være valgstyret for sametingsvalg i

hende til slik tid at det kan behandle begjæringene i forbindelse med utarbeidingen av utkast til samemanntall, jf § 9 første ledd.

Sametinget fastsetter skjema for innføring i samemanntallet.

§ 8 Kunngjøring om manntallsføringen

Innen 1. mars i valgåret skal Sametingets kretsvalgstyre kunngjøre opplysning om at de som anser seg stemmeberettigede etter § 5 og som ikke tidligere er innført i samemanntall, innen 1. juli kan sende melding til valgstyret for sametingsvalg i bostedskommunen med begjæring om å bli innført i samemanntallet i kommunen. Kunngjøringen skal også inneholde opplysning om at den som oversitter fristen ikke kan delta ved valget. I kunngjøringen skal det også opplyses at de som ønsker seg innført i samemanntall, kan få skjema for begjæring om slik innføring ved henvendelse til valgstyret for sametingsvalg i bostedskommunen.

Kunngjøringen skal skje kun en gang.

Sametinget fastsetter skjema for kunngjøring etter forrige ledd.

§ 9 Utkast til samemanntall

Valgstyret for sametingsvalg utarbeider utkast til samemanntall på grunnlag av folkeregister i kommunen, samemanntallet ved siste valg og de begjæring som er nevnt i § 6 andre ledd andre punktum. Det skal legges til grunn at de opplysninger som er gitt i meldingskjemaene er riktige, med mindre det foreligger særlige forhold som tilsier noe annet. Valgstyret for sametingsvalg kan, dersom det er grunnlag for det, foreta nærmere undersøkelser før det fører den enkelte inn i utkastet i samemanntall. Norske samer bosatt i Svalbard, Jan Mayen eller i utlandet skal manntallsføres i den kommunen der de sist var folkeregisterført som bosatt dersom valgstyret for sametingsvalg seinest 1. juli har mottatt søknad fra vedkommende om å bli innført i manntallet.

Utkast til samemanntall skal være ferdig seinest den 24. juli. Innen samme frist skal det settes opp en liste over dem som har søkt om å bli innført i samemanntallet, men som valgstyret for sametingsvalg ikke har funnet å kunne ta med i utkastet. Valgstyret for sametingsvalg sørger for at disse straks blir gitt melding om dette. Meldingen skal inneholde opplysning om hvorfor vedkommende ikke er innført i manntallsutkastet. Videre skal opplyses om reglene for klage etter § 11, og tid og sted for kjennelsesmøtet etter § 12.

§ 10 Gjennomsyn av samemanntallet

Det utkast til samemanntall som er utarbeidet i henhold til § 9 skal i tidsrommet fra den 26. juli til den 15. august ligge ute til offentlig gjennomsyn etter nærmere bestemmelse av valgstyret for sametingsvalg. Valgstyret for sametingsvalg skal på forhånd kunngjøre hvor manntallet legges ut til gjennomsyn, sammen med en oppfordring til enhver om å klage, dersom en mener at en selv eller noen annen med urette er innført i eller utelatt fra manntallet. Kunngjøringen skal dessuten gjøre rede for framgangsmåten ved klage, sammen med opplysning om hvor klagen skal innleveres, og om fristen for når den må være innkommet. Samtidig kunngjøres tid og sted for kjennelsesmøtet etter § 12.

Kunngjøring som nevnt i første ledd skal samordnes med valgstyret kunngjøring om utlegging av manntallet for stortingsvalget etter valglovens § 7 første ledd. Kunngjøring som nevnt i første ledd kan unnlates dersom det ikke er registrert noen personer i samemanntallet i kommunen. I kommuner der lokale forhold tilsier det kan kunngjøring skje i form av direkte meddelelse til hver enkelt som er innført i manntallet, og hver enkelt som valgstyret for sametingsvalg har funnet ikke å kunne føre inn i samemanntallet.

§ 11 Klage over samemanntall

Klage over samemanntallet må være kommet inn til valgstyret for sametingsvalg seinest den 15. august i valgåret. Klagen skal være skriftlige og begrunnet. Valgstyret for sametingsvalg skal straks etter klagefristens utløp sette opp en oversikt over dem som klagen gjelder.

Denne oversikten skal ligge ute til offentlig gjennomsyn etter nærmere bestemmelse av valgstyret for sametingsvalg.

Valgstyret for sametingsvalg skal straks underrette dem hvis stemmerett det er reist innsigelse mot

§ 12 Kjennelsesmøtet

Valgstyret for sametingsvalg skal seinest den 20. august i valgåret avholde møte for å avsi kjennelse om innføringer og strykninger i samemanntallet. Den hvis stemmerett skal behandles, og den som har klaget, har rett til selv eller ved fullmektig å uttale seg og føre bevis under møtet.

I kjennelsesmøtet kan innføring i samemanntallet skje etter klage, oppdaget feil eller nå vedkommende har fått eller vil få stemmerett seinest på valgdagen. Innføring kan også skje av samer som har flyttet til Norge fra utlandet etter 1. juli dersom valgstyret for sametingsvalg seinest dagen før kjennelsesmøtet har fått melding fra folkeregisteret om flyttingen, og vedkommende innen samme frist har søkt om innføring i samemanntallet. Strykning kan skje etter klage, oppdaget feil eller når vedkommende har mistet stemmeretten eller er avgått ved døden. Er det grunn til å tro at den som blir innført også står i samemanntallet i en annen kommune, skal underretning om innføringen straks sendes til valgstyret for sametingsvalg der.

Valgstyret for sametingsvalg sørger for at politiske partier og andre grupper som stiller liste i valgkretsen ved valget, får et eksemplar av samemanntallet uten betaling. Manntallsavskrifter og eventuelt annet materiell som bygger på samemanntallet, kan bare brukes til organisasjonsformål og ikke overlates til utenforstående. Materiellet skal tilintetgjøres når det ikke lenger brukes, seinest to år etter utløpet av valgåret. Departementet kan gi nærmere forskrifter om oppbevaring og tilintetgjøring av materiellet.

§ 13 Behandling av samemanntallet etter kjennelsesmøtet

Samemanntallet skal i tidsrommet fra kjennelsesmøtet og til stemmegivningen er slutt på valgtinget, ligge ute til offentlig gjennomsyn etter nærmere bestemmelse av valgstyret for sametingsvalg. Valgstyret for sametingsvalg lar stryke dem som dør eller mister stemmeretten og dem som er innført i samemanntallet i en annen kommune, når valgstyret for sametingsvalg får melding om innføringen etter § 12 andre ledd siste punktum. Valgstyret for sametingsvalg lar også stryke dem som innen valgdagen krever seg strøket av samemanntallet. Det er ikke anledning til å føre noen inn i samemanntallet etter at kjennelsesmøtet er holdt.

Valgstyret for sametingsvalg skal straks sende underretning til dem som blir strøket eller innført i samemanntallet etter den frist som er nevnt i § 9 andre ledd.

KAPITTEL 3. VALGBARHET OG PLIKT TIL Å MOTTA VALG

§ 14 Valgbarhet

Valgbarhet til Sametinget og pliktig til å motta valget er enhver som er innført i samemanntall i valgkretsen, som er innført i folkeregister som bosatt i kretsen på valgdagen, og som ikke er utelukket eller fritatt.

§ 15 Utelukkelse fra valg

Personalet ved Sametingets administrasjon og dets underliggende organer er utelukket fra valg til Sametinget.

§ 16 Fritaksgrunner

Rett til å kreve seg fritatt for valg til Sametinget har

- a. de som innen valgårets utløp har fylt seksti år
- b. de som har gjort tjeneste som medlem av Sametinget de siste fire år, og
- c. de som overfor Sametingets kretsvalgstyre godtgjør at de ikke vil kunne skjønne sine plikter som medlem av Sametinget uten uforholdsmessig vanskelighet.

KAPITELL 4. LISTEFORSLAGENE OG BEHANDLINGENE AV DISSE

§ 17A Registrering av politiske partier og samepolitiske enheter (Ny)

En organisasjon, et politisk parti eller en annen enhet kan søke notarius publicus i Vadsø om å bli registrert med et bestemt navn for valg til Sametinget. Søknaden må være underskrevet av medlemmer for hovedstyret.

Sammen med søknaden om registrering må det legges en egenhendig erklæring fra minst 300 personer som har stemmerett ved sametingsvalg, om at de ønsker enheten registrert. Hver underskrift må være datert, og dateringen må ikke være mer enn 1 år eldre enn søknaden. Hver underskrivers postadresse og fødselsdato må være påført.

§ 18 Kunngjøring

Sametingets kretsvalgstyre skal seinest den 15. mai i valgåret kunngjøre en oppfordring til de stemmeberettigede om å sende inn forslag til valgliste. Kravene til valgliste skal framgå av kunngjøringen. Kunngjøringen skal skje kun en gang.

§ 19 Krav til valgliste

Et forslag til valgliste må for å kunne godkjennes

- a. Være innlevert seinest 1. juli i valgåret.
Et listeforslag anses innlevert når det er kommet Sametingets kretsvalgstyre i hende. Det anses også innlevert når det er levert til posten eller telegrafstasjon for viderebefordring, eller til offentlig tjenestemann som har fullmakt til å motta listeforslaget.
- b. Tydelig angi hvilket valg det gjelder, og ha en overskrift som angir hvilken gruppe det utgår fra, og som ikke kan lede til forveksling.
- c. Være utfyllt i tydelig rekkefølge med navnene på ni personer som er valgbare i kretsen, jfr. §14. Forslaget kan dessuten i fortsatt rekkefølge være utfyllt med navnene på inntil seks andre personer.
Kandidatene skal være betegnet med for-, mellom- og etternavn, og - hvis det er nødvendig for å unngå forveksling - med stilling og /eller bostedsadresse.
- d. Være egenhendig undertegnet av minst 30 samer med forslagsrett, jf. § 17. I de valgkretser hvor det ved siste sametingsvalg var registrert færre enn 250 manntallsførte samer er det tilstrekkelig at minst 15 egenhendig har undertegnet listeforslaget.
Underskriveme må ikke stå som forslagsstillere på noe annet forslag.
- e. Ikke ha kandidat felles med noe annet forlag.

Et listeforslag må inneholde angivelse av en tillitsvalgt med vararepresentant blant dem som har skrevet under på listeforslaget, som Sametingets kretsvalgstyre kan henvende seg til ved forhandlinger om listeforslaget. Som vedlegg til listeforslaget skal følge en fortegnelse over forslagsstillernes og kandidatens fødselsdato og bostedsadresse.

Utgår forslaget fra en enhet som er registrert etter § 17A, er det tilstrekkelig at forslaget er underskrevet av leder og sekretær for styret i kretsen.

Listeforslagene skal legges ut til offentlig gjennomsyn etter hvert om de kommer inn.

§ 21 Underretning til listekandidat

Sametingets kretsvalgstyre skal underrette samtlige kandidater på listeforslagene. Underretningen skal sendes snarest mulig etter 1. juli og bør skje i form av rekommandert brev. I underretningen skal gjøres rede for fritaksgrunnene, jfr. § 16, og at krav om fritak må framsettes - og sammen med nødvendige begrunnelser og attester - være kommet inn til Sametingets kretsvalgstyrets adresse innen en bestemt dato som fastsettes ikke seinere enn 3. august. Underretningen skal også inneholde opplysning om at retten til fritak vil gå tapt dersom krav ikke blir framsatt på den måten og innen den fristen om er fastsatt. Departementet fastsetter skjema for underretningen.

§ 22 Godkjenning av valglister

Sametingets kretsvalgstyre avgjør om de innkomne forslag til valglister, tilbakekallelser etter § 20 og erklæringer etter § 21 skal godkjennes, og undersøker om kandidatene og forslagsstillerne fyller de lovbestemte vilkår.

Følgende regler gjelder for Sametingets kretsvalgstyrets behandling av listeforslagene:

- a. Sametingets kretsvalgstyre eller dets leder skal ved forhandlinger med den utpekte tillitsvalgte søke å bringe listeforslag eller tilbakekallelser i foreskrevet stand.
- b. Forslagsstillerne plikter, når Sametingets kretsvalgstyre krever det, å legge fram den dokumentasjon som er nødvendig for å vise at de vilkår som disse reglene fastsetter for forslagsstillere/kandidater er oppfylt.
- c. Etter at fristen som er satt i § 19 første ledd bokstav a er utløpt, kan forslagsstillerne bare gjøre de endringer i listeforslagene som er nødvendig for å bringe forslagene i samsvar med de fastsatte vilkår.
- d. Står en forslagsstiller på flere listeforslag, skal han/hun gis pålegg om å si fra innen en bestemt frist hvilket forslag han/hun vil stå på. Svarer ikke vedkommende, strykes han/hun av alle listeforslag.
- e. Står en kandidat på flere listeforslag, skal han/hun gis pålegg om å si fra innen en bestemt frist hvilket forslag han/hun vil stå på. Svarer ikke vedkommende, blir han/hun stående på det forslaget som først er innlevert uten senere å være tilbakekalt, men strykes av de andre forslagene.
- f. En kandidat som ikke er valgbar, strykes av listeforslaget med mindre det blir dokumentert at vedkommende oppfyller valgbarhetsvilkårene på valgdagen.
- g. En kandidat som blir fritatt etter reglene i § 16 strykes av listeforslaget.
- h. Den tillitsvalgte bestemmer hvilket navn som skal settes inn på en plass som er blitt ledig fordi en kandidat er blitt strøket av listen. Gir den tillitsvalgte ingen slik beskjed, rykker de etterfølgende kandidater opp i uforandret rekkefølge.
- i. Når det etter den 1. juli skal settes inn et navn på et listeforslag i stedet for et som er strøket, må den tillitsvalgte legge fram skriftlig erklæring fra den nye kandidaten om at vedkommende er villig til å stå på listen.
- j. Det kan ikke settes inn på kandidater som allerede er ført opp på et annet innlevert listeforslag.
- k. Har flere valglister samme overskrift, eller overskrift som ikke tydelig skiller seg fra hverandre, og saken ikke blir ordnet ved forhandlinger, seires det forslaget som er innlevert først. Enerett til partinavn i henhold til valglovens § 17 går likevel alltid foran.

Oversittelse av fristene etter § 19 punkt a, og § 20 og § 21, kan ikke avhjelpe.

Seinest 10. august i valgåret skal Sametingets kretsvalgstyre ta stilling til om de innkomne listeforslag skal godkjennes. Samtidig med at listene blir godkjent skal Sametingets kretsvalgstyre i eller ved sitt lokale slå opp bekreftede avskrifter av de godkjente forslag om offisielle valglister, hver liste med en overskrift som nevner hvilken valgkrets den gjelder, tidspunktet for valget, det parti eller den gruppe listen utgår fra og den tillitsvalgtes navn. Samtidig med at avskriftene blir slått opp, skal den tillitsvalgte for hver liste få tilsendt en

avskrift av den godkjente listen. Sametingets kretsvalgstyre skal dessuten - så vidt mulig samtidig med godkjenningen - kunngjøre overskriftene på de godkjente listeforslagene slik at de blir kjent for de stemmeberettigede. Sametingets kretsvalgstyre sørger dessuten for at alle valgstyrene for sametingsvalg i kretsen får tilsendt et tilstrekkelig antall av alle de godkjente valglistene, bl. a. til oppslag i valglokalene.

§ 23 Trykking av stemmesedler

Sametingets kretsvalgstyre sørger for at det blir trykt et tilstrekkelig antall stemmesedler av alle godkjente valglistene i valgkretsen til bruk for velgerne i valglokalene. Stemmesedlene skal være blå. Sametingets kretsvalgstyre sørger for at valgstyrene for sametingsvalg i valgkretsen blir utstyrt med et tilstrekkelig antall blanke blå stemmesedler. Den tillitsvalgte for den enkelte valgliste kan utover det antall som trykkes til bruk for velgerne, for egen regning kreve å få det antall stemmesedler han/hun ønsker. Krav om dette må i tilfelle framsettes skriftlig innen den frist Sametingets kretsvalgstyre fastsetter.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om innholdet og utformingen av trykte stemmesedler, herunder om trykningstekniske metoder som kan lette behandlingen og optellingen av stemmesedlene.

KAPITELL 5. FORHÅNDSSTEMMEGIVNINGEN

§ 25 Tid for forhåndsstemmegivningen

Forhåndsstemmegivning starter 1. juli i valgåret.

Stemmegivningen må ikke foregå seinere enn kl 2000 siste lørdag før valget. I kommuner hvor det ikke skal holdes valgting søndag, skal det likevel være adgang til å avgi forhåndsstemme minst 2 timer denne dagen, på de steder valgstyret bestemmer. Forhåndsstemmegivning som nevnt i foregående punktum må ikke foregå før kl 1300 og ikke etter kl 2000.

Under enhver omstendighet må stemmegivningen foregå så tidlig at forhåndsstemmegivningen uten særlige foranstaltninger fra stemmemottakerens side kan være vedkommende valgstyre for sametingsvalg i hende før stemmegivningen på valgtinget avsluttes.

§ 26 Stemmemottakere

Som stemmemottakere tjenestegjør:

- a. Stemmemottakere oppnevnt av valgstyret i medhold av valgloven av 1. mars 1985 nr 3 § 32. Dersom valgstyret for sametingsvalg finner det nødvendig kan det oppnevne særskilte stemmemottakere for forhåndsstemmegivningen til sametingsvalget. Som stemmemottaker må bare oppnevnes personer som antas å ha de nødvendige kvalifikasjoner for å kunne utføre de plikter vervet medfører. Valgstyret for sametingsvalg bestemmer i samråd med valgstyret og under hensyntagen til lokale forhold om og i tilfelle på hvilke steder i kommunen det skal foregå forhåndsstemmegivning særskilt for sametingsvalget.
- b. På Svalbard: Sysselmannen, som også kan oppnevne andre stemmemottakere. Sysselmannen bestemmer i så fall hvor stemmegivningen skal foregå.
- c. På Jan Mayen: Den som Kongen bestemmer.
- d. Utenfor riket: Utenrikstjenestemann ved lønnet norsk utenriksstasjon og ved ulønnede norske utenriksstasjoner som av Utenriksdepartementet er særskilt bemyndiget til det, eller den Kongen bestemmer. Ved utenriksstasjoner kan stasjonsjefen, når han finner det påkrevet, oppnevne en eller flere av stasjonens funksjonærer til å motta forhåndsstemmer på stasjonen.

- e. På norsk fartøy som går i utenriksfart eller i fart mellom Norge og Svalbard eller Jan Mayen: Skipsfører eller styrmann. Disse plikter bare å medvirke ved stemmegivning av skipets mannskap og passasjerer.
- f. På norsk fartøy, og andre faste og flyttbare innretninger i sjøen, som er engasjert i virksomhet utenfor norsk territorialfarvann: Innretningens sjef eller dennes stedfortreder. Bestemmelsene i bokstav e andre punktum gjelder tilsvarende.

§ 27 Sted for forhåndsstemmegivningen

Velgere må avgi stemme ved personlig frammøte hos en stemmemottaker på sted som er fastsatt for stemmegivningen i medhold av § 26 bokstav a eller b. Stemmegivningen for utenriktjenestemann ved norsk utenriksstasjon foregår ved stasjonen. Stemmegivning i overvær av stemmemottaker utenfor riket oppnevnt av Kongen og på Jan Mayen foregår der Kongen bestemmer. Stemmegivning på skip og innretninger i sjøen foregår ombord på vedkommende fartøy eller innretning. Foregår stemmegivningen på sykehus, fødehjem, sykehjem (pleiehjem), aldershjem eller annen institusjon beregnet på pleie, opphold eller behandling for personer som er syke, uføre e.l., kan stemmer mottas også på pasientrommene. Stemme kan også mottas hjemme hos personer som oppholder seg i trygdeboliger eller lignende boliger med umiddelbar tilknytning til slik institusjon som nevnt i foregående punktum.

Valgstyret fastsetter i samråd med valgstyret for sametingsvalg tid og sted for all forhåndsstemmegivning som foregår i kommunen, jf. valgloven av 1. mars 1985 nr 3 § 32 bokstav a, herunder også i tilfelle - den stemmegivning som skal foregå søndag før den valgdagen som er fastsatt av Kongen, jfr. valglovens § 31 annet ledd annet punktum. Valgstyret for sametingsvalg kunngjør forhåndsstemmegivningen til sametingsvalget i kommunen, med tid og sted. Stemmegivning på institusjon som er nevnt i første ledd femte punktum, skal også kunngjøres ved oppslag på vedkommende institusjoner. Kunngjøring som nevnt i første og annet punktum skal samordnes i en felles kunngjøring med den kunngjøring valgstyret er pålagt i henhold til valglovens § 33 tredje ledd. I kommuner der lokale forhold tilsier det kan kunngjøring etter denne paragraf i stedet skje i form av direkte meddelelse til hver enkelt stemmeberettiget.

Stemmemottaker på en slik institusjon som er nevnt i første ledd femte punktum, skal på forhånd drøfte ordningen av stemmegivningen der med institusjonens ledelse.

Valgstyret for sametingsvalg sørger for at de stemmesedler det mottar til forhåndsstemmegivningen ved sametingsvalget, i tilstrekkelig antall blir fordelt til stemmemottakerne. Stemmemottakerne sørger for at stemmesedlene legges ut på det sted hvor stemmegivningen foregår, til bruk for velgerne. Inntil de trykte stemmesedlene foreligger, og til bruk for velgere som har stemmerett i andre valgkretser, må stemmemottakerne sørge for å ha tilgjengelig blå blanke papirlapper som velgerne kan fylle ut med navnet på den valglisten de gir sin stemme til.

§ 28 Framgangsmåten ved forhåndsstemmegivningen

Stemmegivningen foregår slik:

1. Stemmemottakeren gjør velgeren kjent med reglene for stemmegivningen, og skaffer han, om han ønsker det, de nødvendige skrivesaker.
2. Stemmemottakeren gir velgeren en stemmeseddelkonvolutt.

Til dem som skal avgi stemme på pasientrom, og som ikke allerede har stemmesedler, leverer stemmemottakeren en stemmeseddel for hver valgliste som deltar ved valget.

Stemmesedlene skal bare lyde på valglistens navn uten å ha med kandidatnavn.

Stemmemottakeren ber velgeren beholde de stemmesedler han ikke bruker. Når de stemmesedler som trykkes etter § 23 foreligger, skal velgere som har stemmerett i valgkretsen i stedet få utlevert en slik stemmeseddel for hver godkjent valgliste.

Stemmemottakeren må ikke i noe tilfelle ta tilbake noen av de utleverte stemmesedler som velgeren ikke har brukt.

Velgeren legger selv stemmeseddel i konvolutt i enerom og usett. Ved stemmegivning på pasientrom gjelder kravet om at stemmegivning skal foregå i enerom og usett, i den utstrekning dette lar seg gjøre.

3. Stemmemottakeren gir deretter velgeren en omslagskonvolutt. I denne legger velgeren selv stemmeseddelkonvolutt, og velgeren kleber deretter selv igjen omslagskonvolutt. Stemmemottakeren påfører omslagskonvolutt velgerens fulle navn og nøyaktig adresse på hjemstedet 1. juli i valgåret, sammen med tid og sted for stemmegivningen. Ved stemmegivning i overvær av stemmemottaker nevnt i § 26 bokstav e og f trengs ingen stedsangivelse, men fartøyets/innretningens navn og eier skal påføres. Videre påfører stemmemottakeren bevitelse om at bestemmelsene i nr. 1, nr 2 siste ledd og nr. 3 første ledd annet punktum er iaktatt, om hvorvidt stemmemottakeren er sikker på at velgeren er den vedkommende sier seg å være, og om hvorvidt det var noen grunn til å anta at velgeren var i slik tilstand som nevnt i § 39. Stemmemottakeren skriver så under det som er påført omslagskonvolutt.

Stemmemottakeren leverer deretter omslagskonvolutt til velgeren, som egenhendig bekrefter riktigheten av de opplysninger som er påført omslagskonvolutt. Ved sin underskrift på omslagskonvolutt erklærer velgeren samtidig at han/hun vil være forhindret fra å møte personlig på valgtinget.

4. Foregår stemmegivningen i den kommunen hvor velgeren er manntallsført (på sted som valgstyret har bestemt etter § 26 bokstav a), legger velgeren selv om omslagskonvolutt i en egen urne for forhåndsstemmegivning ved sametingsvalg.

Foregår stemmegivningen utenfor den kommunen hvor velgeren er manntallsført, leverer velgeren omslagskonvolutt til stemmemottakeren, som sender den på hurtigste betryggende måte direkte til vedkommende valgstyre for sametingsvalg. Lederen i valgstyret for sametingsvalg skal i en bok, som føres i samsvar med skjema fastsatt av departementet, føre inn de mottatte forhåndsstemmer i nummerrekkefølge med angivelse av tiden når han mottok dem. Det tilsvarende nummer setter han på omslagskonvolutt, som han ikke skal åpne. Når valgstyret for sametingsvalg skal begynne å åpne og behandle disse forhåndstemmene, skal lederen legge fram den nevnte boken og kopi av alle brev, jf. § 30, som er innført før valgtinget.

5. Valgagitasjon ikke tillatt i det rom der stemmegivningen foregår og i tilstøtende-rom.

Valgfunksjonærene må ikke gi opplysninger til uvedkommende om forbruket av de forskjellige valglister stemmesedler. Uvedkommende må heller ikke gis adgang til stemmeavlukkene for å kontrollere forbruket av stemmesedlene.

Velgere som på grunn av legemlige mangler eller andre årsaker, ikke er i stand til å avgi sin stemme slik som beskrevet i denne paragraf, kan få den nødvendige hjelp av en person som han selv utpeker, og som har fylt 14 år. En slik person kan også skrive under på omslagskonvolutt med sitt eget navn på vegne av velgeren. Er velgeren ikke i stand til gå inn i lokalitet der stemmegivningen foregår, kan stemmegivningen foregå umiddelbart utenfor, jfr. § 30 annet ledd.

6. Før en urne for forhåndsstemmegivning tas i bruk, må den være forseglet av leder i valgstyre for sametingsvalg. Er denne stemmemottaker, forsegler nestlederen den urnen lederen får. Departementet bestemmer urnens form og innretning.

Leder i valgstyre for sametingsvalg kan - i overvær av et annet medlem av valgstyret - åpne urner med forhåndsstemmer og legge stemmene over i en annen forseglet urne for forhåndsstemmer.

7. Enhver stemmemottaker som nevnt i § 26 bokstav a, skal føre liste over de velgere med stemmerett i kommunen som avgir stemme hos ham. Listen føres i nummerorden og det samme nummer settes på omslagskonvolutt før den legges i urnen.

Dessuten skal enhver stemmemottaker føre særskilt liste over de velgere som avgir stemme hos ham, og som ikke er stemmeberettiget i kommunen.

En stemmemottaker som får vite at noen av dem som har avgitt forhåndstemme hos ham er avgått ved døden før valget, skal straks underrette vedkommende valgstyre for sametingsvalg om dette, jfr. § 29.

§ 29 Bokføring av stemmegivningen. Underretning ved dødsfall

Stemmemottaker som nevnt i § 32 bokstav e og f skal i skipets/innretningens dagbok innføre at stemmegivningen er skjedd, velgerens fulle navn, den kommunen hvor han er stemmeberettiget, og når stemmegivningen er sendt.

Enhver stemmemottaker på utenriks sted skal straks gi vedkommende valgstyre for sametingsvalg telegrafisk underretning, dersom han får vite at noen velger som har avgitt stemme hos ham, er avgått ved døden før valget.

§ 30 Ambulerende stemmemottaking

Personer som er syke og uføre og av den grunn ikke vil være i stand til å møte fram i et valglokale på valgdagen, kan avgi stemme der de oppholder seg, i samsvar med reglene i valgloven av 1. mars 1985 nr 3 § 36. Velgere som har søkt om å få avgi forhåndstemme til stortingsvalget trenger ikke sende egen søknad for å kunne avgi stemme til sametingsvalget. Valgstyrets leder sørger for at leder i valgstyre for sametingsvalg får kopi av de innkomne søknader om å avgi stemme i medhold av denne paragraf.

KAPITELL 6. STEMMEGIVNING PÅ VALGTINGET

§ 31 Sted for stemmegivningen

Stemmegivning til sametingsvalget holdes på samme sted og til samme tid som stemmegivningen til stortingsvalget. De to stemmegivninger holdes klart atskilt. Stemmegivning til sametingsvalget skal foregå på de ordinære stemmesteder for stortingsvalg.

§ 32 Stemmestyret for sametingsvalget

De stemmestyre som er oppnevnt i medhold av § 28 i valgloven av 1. mars 1985 nr 3, skal også fungere ved stemmegivning til sametingsvalget.

Valgstyret for sametingsvalg kan bestemme at stemmestyrene skal suppleres med inntil tre medlemmer med varamedlemmer som skal bistå ved stemmegivningen til sametingsvalget. De som velges i medhold av foregående punktum skal såvidt mulig være samer. Pliktig til å motta valg er enhver som står i samemanntallet i kommunen. Personer som bor i stemmekretsen, bør fortrinnsvis velges.

§ 33 Kunngjøring om stemmegivningen

Valgstyret for sametingsvalg kunngjør tid og sted for valgtinget og når stemmegivningen skal være avsluttet. Kunngjøringen skal samordnes i en felles kunngjøring med den kunngjøring valgstyret er pålagt i henhold til valglovens § 29 første ledd. I kommuner der lokale forhold tilsier det kan kunngjøring etter første punktum i stedet skje i form av direkte meddelelse til hver enkelt stemmeberettiget.

§ 34 Bokføring av valgtinget

Lederen i valgstyre for sametingsvalg fører inne i en bok (valgboken) alt som behandles og avgjøres på valgtinget. Valgboken føres i samsvar med formular fastsatt av departementet, og den skal oppbevares av lederen i valgstyre for sametingsvalg. I valgboken innføres

uttrykkelig datoene for kunngjøringen om utlegging av manntallet m.v. (§10), for kjennelsesmøtet (§12) og for kunngjøringen om valgtinget (§ 33)

Foregår stemmegivningen på flere steder i kommunen, skal stemmestyrets leder bokføre alt som behandles i en bok som føres i samsvar med formular fastsatt av departementet. Bli det reist innsigelse mot at valget fremmes, bokføres innsigelsen og grunnen. Deretter får velgerne adgang til å avgi stemme.

Departementet kan gi nærmere regler om føring av bøker etter første og andre ledd og kan herunder gi regler om at det skal brukes felles bøker for stortingsvalg og sametingsvalg. Lederen i valgstyret eller stemmestyret leser opp det som er bokført, og samtlige medlemmer skriver under. Dette gjøres hver dag, dersom valgtinget varer i flere dager.

§ 35 Åpning av valgtinget. Ordensregler m.v.

Valgtinget begynner til fastsatt tid. Lederen av stemmestyret leser opp den erklæring som er fastsatt av Kongen i medhold av § 37 i valgloven av 1. mars 1985 nr 3.

På valgtinget kan det ikke reises strid om stemmerett.

Innsigelse mot at valget fremmes, skal framsettes så snart tinget er satt, eller så snart det som innsigelsen grunnes på er inntruffet.

Valgstyret for sametingsvalg avgjør hver innsigelse så snart den er reist. Bli innsigelsen framsatt for et stemmestyre, går det fram som beskrevet i § 34 annet ledd.

I valglokalet og i tilstøtende rom er det ikke tillatt

- å drive valgagitasjon

- å forstyrre eller hindre en normal gjennomføring av valghandlingen

- for uvedkommende å føre kontroll med hvem som møte fram og avgir stemme.

Stemmestyrets leder eller nestleder kan om nødvendig bortvise den som opptrer i strid med reglene i foregående ledd dersom det gjelder forhold som knytter seg til sametingsvalg.

Den som blir bortvist, kan bringe avgjørelsen inn for stemmestyret som kan stadfeste eller oppheve avgjørelsen.

Stemmestyrets medlemmer og valgfunksjonærene må ikke gi opplysninger til uvedkommende om forbruket av de forskjellige valglisters stemmesedler. Uvedkommende må heller ikke gi adgang til stemmeavluksene eller andre steder der stemmesedler er utlagt for å kontrollere forbruket av stemmesedlene.

Valgstyret for sametingsvalg eller stemmestyret sørger for at det i vedkommende valglokaler til enhver tid er tilgjengelig for velgerne trykte stemmesedler for alle godkjente valglisters i valgkretsen. Dersom beholdningen av stemmesedler for en valgliste ikke blir tilstrekkelig må en sørge for at det i stedet er tilgjengelig blanke blå stemmesedler, som velgerne i tilfelle kan fylle ut. Departementet kan gi nærmere forskrifter om dette.

§ 37 Framgangsmåten ved stemmegivningen når velgeren er manntallsført i en annen stemmekrets

Foregår stemmegivningen på flere steder i kommunen, skal også velgere som ikke står i vedkommende del av samemanntallet få adgang til å avgi stemme. Disse skal imidlertid ikke legge stemmeseddelkonvolutten ned i valgurnen, men gi den til stemmestyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato utenpå og gi det til valgstyret for sametingsvalg etter at stemmegivningen er avsluttet (jf. § 42).

§ 38 Framgangsmåten ved stemmegivningen når velgeren ikke er innført i samemanntallet

Også den som er nektet stemmerett ved valgstyret for sametingsvalgets kjennelse, eller av andre grunner ikke er innført i samemanntallet skal få adgang til å avgi stemme. Han skal ikke legge stemmeseddelkonvolutten ned i valgurnen, men gi den til stemmestyret. Dette skal legge konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til, skrive velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato utenpå og oppbevare det ubrudd.

§ 39 Framgangsmåten ved stemmegivningen når velgeren antas å lide av alvorlig sjelelig svekkelse eller nedsatt bevissthet

Finner stemmestyret grunn til å anta at velgeren lider av alvorlig sjelelig svekkelse eller nedsatt bevissthet, skal velgeren ikke legge stemmeseddelkonvolutten ned i urnen, men gi den til stemmestyret. Dette skal legges konvolutten i et særskilt omslag, klebe det til og skrive velgerens navn, bostedsadresse og fødselsdato utenpå og oppbevare det ubrutt. På omslaget skal også gis påtegning om grunnen til at stemmeseddelkonvolutten er lagt til side, og om avgjørelsen er enstemmig. Når stemmegivningen er avsluttet, skal stemmestyret levere omslaget til valgstyret for sametingsvalg, som avgjør om stemmegivningen skal vrakes.

§ 40 Oppbevaring av valgmateriell i kommuner ved to dagers valg

Når den tid som er fastsatt for stemmegivningen er utløpt, og de velgere som da er til stede i valglokalet, har fått adgang til å avgi stemme, erklære lederen i valgstyret /stemmestyret stemmegivningen for avsluttet i samsvar med valgloven av 1. mars 1985 § 42 første punktum. Foregår stemmegivningen over to dager, fortsetter den til fastsatt tid neste dag. Urnene med stemmesedler og det øvrige valgmateriell skal oppbevares på sikkert sted under betryggende forsegling fra stemmegivningen er slutt første dag og inntil den tar til neste dag. Valgstyret for sametingsvalg kan bestemme at de avgitte stemmesedler til sametingsvalget skal bringes i forseglede urner fra stemmestedet til valgstyret for sametingsvalgets lokaler eller et annet sikkert sted, og oppbevares der på betryggende måte inntil stemmegivningen neste dag eller opptellingen skal begynne. Valgstyret for sametingsvalg kan også bestemme at det øvrige valgmateriell til sametingsvalget samtidig skal bringes fra stemmestedene og oppbevares sammen med urnene inntil stemmegivningen tar til neste dag. Departementet gir nærmere bestemmelser om forsegling og oppbevaring av valgmateriell etter foregående ledd.

Når stemmegivningen er avsluttet annen dag i kommuner hvor stemmegivningen foregår på flere steder, skal de avgitte stemmer, sammen med den del av samemantallet som er brukt og stemmestyrets møtebok, snarest mulig bringes til valgstyret for sametingsvalg til videre behandling, dersom det ikke skal holdes foreløpig opptelling på stemmestedet, jfr. § 46. Er det innlevert urne for forhåndsstemmer med tilhørende lister (jfr. § 41) forholdes på samme måte, idet listen legges i pakken og urnene sendes med seglet ubrutt.

§ 41 Innlevering av urner med forhåndsstemmer

Stemmemottakeren i kommunen (jfr. § 26 bokstav a) leverer sine urner for forhåndsstemmer - med ubrutt segl - og de førte lister til valgstyret for sametingsvalg eller et stemmestyre som nevnt i § 32 innen avstemningen er avsluttet på vedkommende stemmested mandag. Tidspunktet for mottakelsen innføres i valgboken eller stemmestyrets møtebok. Bli en urne for forhåndsstemmer innlevert etter at stemmegivningen er slutt, skal valgstyret for sametingsvalg/stemmestyret ta imot den og ellers forholde seg som i foregående ledd annet punktum.

KAPITTEL 7. PRØVING AV AVGITTE STEMME. OPPTELLING AV STEMMESEDLER

§ 46 Foreløpig opptelling

Foregår stemmegivningen på flere steder i kommunen, kan valgstyret for sametingsvalg bestemme at stemmestyret på de steder hvor vedkommende del av mantallet inneholder minst 100 navn, skal forta en foreløpig opptelling av stemmesedlene umiddelbart etter at stemmegivningen er slutt. Valgstyret for sametingsvalg kan bestemme at foreløpig opptelling skal foretas under ett for flere stemmesteder som til sammen har minst 100 navn i

samemanntallet, på ett av disse stemmesteder og av vedkommende stemmestyrer. Slik opptelling som nevnt foran kan likevel bare foretas dersom de deler av samemanntallet som vedkommer de øvrige stemmesteder, til sammen inneholder minst 100 navn.

Er det grunn til å anta at en avgitt stemme må vrakes på grunn av stemmeseddelkonvoluttens beskaffenhet, jfr. § 42, legges konvoluttene uåpnet til side. Er det grunn til å anta at en stemmeseddel må vrakes, jfr. § 43 og § 45, legges innholdet tilbake i konvoluttene. Er dette ikke mulig, legges vedkommende stemmeseddel/-sedler til side.

De øvrige stemmesedler ordnes i grupper, hver valglistes sedler for seg. For hver valgliste ordnes stemmesedlene i grupper for urettede og rettede stemmesedler (stemmesedler som er ulik vedkommende offisielle valgliste). Deretter telles stemmesedlene innen hver gruppe, og en finner det samlede antall stemmesedler for hver gruppe. Stemmesedlene for hver gruppe legges i spesielle konvolutter. Utenpå konvoluttene skrives hvilken valgliste stemmesedlene i konvoluttene tilhører, hvor mange stemmesedler konvoluttene inneholder og om disse er rettet eller urettet.

Valgstyret for sametingsvalg foretar selv, eller oppnevner andre til å foreta, en foreløpig opptelling av de stemmesedler som er avgitt på de stemmesteder der det ikke foretas foreløpig opptelling etter første ledd. Opptellingen foregår i samsvar med bestemmelsene i andre og tredje ledd, og foretas så snart stemmesedlene er kommet inn til valgstyret for sametingsvalg. Særskilt opptelling av stemmer avgitt på en del av disse stemmestedene kan bare foretas dersom vedkommende deler av manntallet til sammen inneholder minst 100 navn.

Valgstyret for sametingsvalg skal, dersom det ikke holdes foreløpig opptelling på stemmestedene, foreta foreløpig opptelling av stemmene fra samtlige stemmesteder i kommunen, snarest mulig etter at stemmene er kommet fram. Foregående ledd gjelder tilsvarende. Valgstyret for sametingsvalg bør foreta behandlingen av stemmer avgitt i en annen stemmekrets enn der velgeren er stemmeberettiget, jfr. § 37, og blande disse sammen med de andre stemmene før den foreløpige opptellingen etter dette ledd tar til, forutsatt at dette kan skje uten særlig forsinkelse for den foreløpige opptellingen.

§ 46a Opptelling i kommuner med mindre enn femten personer innført i samemanntallet

For kommuner som har mindre enn femten samer innført i samemanntallet, gjelder følgende regler ved opptellingen av de avgitte stemmer:

Valgstyret for sametingsvalg skal besørge stemmene fraktet, enten til en annen kommune som fastsettes av departementet, eller til Sametingets kretsvalgstyre, for felles opptelling for flere kommuner. Sametingets kretsvalgstyre kan, i samråd med valgstyret i kommunen, fastsette at opptelling skal foretas av de funksjonærer som foretar opptelling av stemmer avgitt til stortingsvalget.

Når stemmegivning på valgtinget er slutt skal valgstyret for sametingsvalg omgående prøve stemmegivninger avgitt i medhold av §§ 37 og 39, og avgitte forhåndstemmegivninger, jfr. § 47, som gjelder tilsvarende. Blir en stemmegivning godkjent, skal omslagskonvoluttene åpnes og stemmeseddelkonvoluttene legges uåpnet sammen med stemmeseddlekonvoluttene for stemmer avgitt på valgtinget. Stemmeseddelkonvoluttene for forhåndsstemmegivningene skal ikke nummereres. Deretter skal valgstyret for sametingsvalg omgående besørge stemmene ekspedert til den kommunen hvor opptellingen skal foregå ifølge foregående ledd. Samtlige stemmeseddelkonvolutter skal forsendes uåpnet.

Opptelling i medhold av denne paragraf skal foretas omgående når en har mottatt stemmene fra samtlige kommuner som omfattes av opptellingen. Opptellingen kan ikke ta til før alle stemmene er mottatt. Samtlige stemmeseddelkonvolutter blandes godt sammen før de åpnes. Stemmeseddelkonvolutter og stemmesedler i forhåndsstemmer skal ikke nummereres. For øvrig gjelder bestemmelsene i §§ 42-49 tilsvarende.

§ 47 Prøving av "fremmede" stemmer og forhåndsstemmegivningene

Valgstyret for sametingsvalg undersøker om de velgere som har avgitt stemme i en annen stemmekrets enn der de er manntallsført, har adgang til å stemme. Har velgeren ikke stemt i den kretsen hvor vedkommende er manntallsført, settes et kryss eller annet tydelig merke ved navnet i manntallet, og stemmeseddelkonvoluttene tas ut av omslaget og legges ned i en valgurne. I motsatt fall vrakes stemmegivningen og omslaget forvares uåpnet.

Tidligst tiende dag før valget kan umer for forhåndsstemmer åpnes av valgstyret for sametingsvalg eller et utvalg på minst tre personer valgt av og blant medlemmer i valgstyret for sametingsvalg. Samtidig kan forhåndsstemmer som er sendt valgstyret for sametingsvalg i henhold til § 28 nr 4 legges fram. Valgstyret for sametingsvalg avgjør om forhåndsstemmegivningen skal godkjennes. En forhåndsstemmegivning godkjennes ikke hvis de fastsatte vilkår ikke er oppfylt. Det forhold at en forhåndsstemmegivning ikke er sendt i samsvar med § 28 nr 4 andre ledd, fører ikke til vraking med mindre noe tyder på at omslagskonvoluttene har vært åpnet. En forhåndsstemmegivning skal ikke vrakes av den grunn at velgeren er avgått ved døden etter at stemmegivningen på valgtinget tok til. Har en velger avgitt forhåndsstemmer flere ganger, skal den siste avgitte forhåndsstemmegivningen godkjennes, hvis den er i forskriftsmessig stand og de tidligere stemmegivninger må forkastes på grunn av formelle feil. Er ikke dette tilfelle, må alle forhåndsstemmegivningene forkastes.

En forhåndsstemmegivning godkjennes ikke hvis velgeren har stemt på valgtinget. Når en forhåndsstemmegivning er godkjent, settes et kryss eller annet tydelig merke ved velgerens navn i manntallet. Nummeret på omslagskonvoluttene settes på stemmeseddelkonvoluttene, som deretter legges uåpnet ned i en særskilt urne.

Ligger det i en omslagskonvolutt flere stemmeseddelkonvolutter, åpner valgstyret for sametingsvalg disse konvoluttene og legger alle stemmesedlene ulest inn i en stemmeseddelkonvolutt, som legges i valgurnen i samsvar med det som er bestemt i foregående ledd. Om noen av stemmesedlene skal godkjennes, avgjøres etter regler i § 45. Er stemmegivningen ikke godkjent, eller er velgeren ved valgstyrets kjennelse nektet stemmerett, skal omslagskonvoluttene forvares uåpnet.

§ 48 Endelig opptelling

Stemmeopptellingen foretas særskilt for stemmer avgitt på valgtinget og stemmer avgitt på forhånd. Særskilt opptelling av stemmer vedkommende en del - eller deler - av manntallet kan bare foretas dersom vedkommende del - eller deler til sammen - inneholder minste 100 navn. På de stemmesedler som er avgitt på forhånd settes etter hvert samme nummer som på stemmeseddelkonvoluttene, jfr. § 47 fjerde ledd.

Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret for sametingsvalg har bestemt, og under tilsyn av valgstyret for sametingsvalg.

En finner hver listes stemmetall ved å telle hvor mange stemmesedler som kommer listen til gode, jfr. § 43 tredje og fjerde ledd.

Må det gjøres avbrutt i opptellingen, skal valgstyret for sametingsvalg sørge for at stemmesedlene og det øvrige valgmateriellet blir oppbevart på helt betryggende måte. Før opptelling gjenopptas, skal valgstyret for sametingsvalg påse at det ikke er foretatt noe urettmessig med valgmateriellet.

§ 49 Bokføring. Innsending av valgmateriellet fra valgstyret for sametingsvalg til Sametingets administrasjon

Når opptellingen av stemmene er avsluttet, skal leder i valgstyret for sametingsvalg innføre i valgbooken stemmetallene for valglisten, med opplysning om hvordan stemmetallene fordeler seg på stemmer avgitt på valgtinget og stemmer avgitt på forhånd. Valgstyret for sametingsvalg skal deretter omgående sende i forseglet pakke til Sametingets administrasjon er bekreftet avskrift av det som er bokført på valgtinget og på stemmestedene, alle innkomne omslagskonvolutter for forhåndsstemmer, innkomne klager og anmerkninger til

gjennomføringen av valget, og de stemmesedler valgstyret for sametingsvalg har vraket eller som er innlevert til valgstyret for sametingsvalg i medhold av § 38.

Hvis valgstyret for sametingsvalg ikke også er Sametingets kretsvalgstyre, skal det omgående sende i forseglet pakke til leder i Sametingets kretsvalgstyre en bekreftet avskrift av det som er innført i valgbooken i medhold av første ledd, sammen med alle godkjente stemmesedler, de som er avgitt på valget og de som er avgitt på forhånd hver for seg.

KAPITTEL 8. VALGOPPGJØRET

§ 50 Opptelling m.m.

Sametingets kretsvalgstyre skal uten opphold foreta valgoppgjør for kretsen på grunnlag av de avskrifter og stemmesedler som er tilsendt Sametingets kretsvalgstyre fra valgstyrene for sametingsvalg, jf. § 46a og § 49 tredje ledd. Finner Sametingets kretsvalgstyre feil i valgstyrene for sametingsvalgets opptelling, skal det rette disse.

§ 51 Fordeling av mandater

Sametingets kretsvalgstyre legger sammen valglistenes stemmetall i alle kommunene. Deretter fordeles representantplassene på valglisten i forhold til deres stemmetall på følgende måte:

Det føres opp de kvotienter som framkommer når hver listes stemmetall etter hvert divideres med 1,4,3 og 5. Hver stemmetall skal divideres et antall ganger som svarer til det største antall representanter listen kan ventes å få. Den første representantplassen tilfaller den listen som har den største kvotienten. Den andre representantplassen tilfaller den listen som har den nest største kvotienten. Den tredje representanten tilfaller den listen som har den tredje største kvotienten.

Hvis flere lister har samme kvotient, faller plassen den av listene som har største stemmetall. Har de samme stemmetall, avgjøres det ved loddtrekning, hvilken liste representantplassen skal tilfalle.

§ 53 Bokføring av valgresultatet

Når valgoppgjøret er avsluttet, skal leder i Sametingets kretsvalgstyre i en bok innføre de offisielle valglistene som stemmetall for de enkelte kommuner og for hele valgkretsen med opplysning om hvordan stemmetallene fordeler seg på stemmer avgitt på valget og forhåndsstemmer. Videre skal innføres beregningen av det antall representanter som tilfaller hver liste, og hvem som etter reglene i § 52 er valgt til representanter og vararepresentanter. Alle medlemmer av Sametingets kretsvalgstyre underskriver boken.

§ 54 Fullmakt for de valgte representantene

Sametingets kretsvalgstyre utferdiger fullmakt for de valgte representanter og vararepresentanter. Representantene nevnes i den rekkefølge som fremgår av §§ 51 og 52. For vararepresentantene angis hvilke representanter de i tilfelle skal erstatte, samtidig som det angis i hvilken rekkefølge de er valgt.

Fullmakten underskrives av alle medlemmer av Sametingets kretsvalgstyre og sendes til første representant, jfr. § 52 andre ledd andre punktum. Samtidig underrettes de øvrige valgte representanter og vararepresentanter om valgfallet.

Sametinget kan gi nærmere regler om formen på sametingsrepresentantenes fullmakter.

§ 55 Innberetning til Sametingets administrasjon

Sametingets kretsvalgstyre skal omgående sende til Sametingets administrasjon bekreftet utskrift av det som er bokført

§ 56 Oppbevaring av stemmesedlene

De stemmesedler Sametingets kretsvalgstyre har mottatt, jfr. § 46a og § 49 annet ledd, skal oppbevares på et sikkert sted betryggende forsegling, til valgperioden er utløpt. De skal deretter brennes eller tilintetgjøres på annen sikker måte.

§ 57 Melding om mottatt valg

En valgt representant eller vararepresentant, som ikke har plikt å motta valget og som ikke har forspilt sin rett til å unnslå seg, jfr. § 21, skal innen tre dager etter å ha mottatt underretning om valget fra Sametingets kretsvalgstyre, sendes skriftlig melding om hvorvidt valget mottas.

Valget anses som mottatt dersom vedkommende ikke i rett tid har sendt slik melding som nevnt i foregående ledd.

KAPITTEL 9. FLERTALLSVALG**§ 59 Kunngjøring om flertallsvalg**

Sametingets kretsvalgstyre offentliggjør snarest mulig etter at det er blitt klart at valget skal holdes som flertallsvalg, en kunngjøring til velgerne om at valget holdes som flertallsvalg. Kunngjøringen skal gjøre rede for de regler som gjelder for valget.

§ 62 Bokføring m.m.

I valgbooken bokføres resultatet av opptellingen etter § 61.

Valgstyret for sametingsvalg skal deretter omgående sende inn til Sametingets administrasjon i forseglet pakke det materiell som er omhandlet i § 49 første ledd annet punktum.

Hvis valgstyret for sametingsvalg ikke også er Sametingets kretsvalgstyre, skal det omgående sende i forseglet pakke til lederen i Sametingets kretsvalgstyre det materiell som er omhandlet i § 49 annet ledd.

§ 63 Valgoppgjør

Sametingets kretsvalgstyre skal uten opphold holde valgoppgjør for kretsen på grunnlag av de avskrifter og stemmesedler som er tilsendt Sametingets kretsvalgstyre fra valgstyret for sametingsvalg. Finner Sametingets kretsvalgstyre feil i valgstyrene for sametingvalgets opptelling, skal det rette disse.

De tre kandidatene som har fått flest stemmer sammenlagt i kretsen som representanter er valgt som representanter i rekkefølge etter stemmetall. De tre som deretter har fått flest stemmer når en teller representantstemmer og vararepresentantstemmer under ett er valgt til vararepresentanter i rekkefølge etter stemmetall.

Hvis flere kandidater har fått samme stemmetall avgjøres rekkefølgen ved loddtrekning.

Navn på personer som ikke er valgbare settes ut av betraktning.

Bestemmelsene i §§ 53-57 gjelder tilsvarende ved flertallsvalg.

**KAPITTEL 10. KLAGE OVER VALGSTYRET FOR SAMETINGSVALGETS
AVGJØRELSE OG FORBEREDELSE AV VALGET. UGYLDIG VALG****§ 64 Klager over valgstyret for sametingsvalgets kjennelse**

Valgstyret for sametingsvalgets kjennelse om stemmerett (innføring i samemanntall) og om adgang til å avgi stemme (etter §§38 og 39) kan påklages til Sametinget. Klagerett har den som kjennelsen går imot, og enhver annen som står innført i samemanntallet i vedkommende kommune.

Skriftlig klage må være kommet inn til Sametingets administrasjon til slik tid at Sametinget kan ta stilling til klagen i forbindelse med prøvingen av representantenes fullmakter.

§ 67 Ugyldig valgoppgjør

Sametinget skal - når vilkårene i § 69 foreligger - kjenne valgoppgjøret for en valgkrets ugyldig, dersom det er inntruffet feil ved Sametingets kretsvalgstyres oppgjør. Det samme gjelder dersom utfallet av stemmegivningen i en kommune, som er lagt til grunn for oppgjøret, er kjent helt eller delvis ugyldig i medhold av § 66.

§ 72 Gjennomføring av omvalg

Ved omvalg brukes samemanttallet fra det opprinnelige valg, rettet på den måten som er bestemt i § 13 første ledd. Dessuten skal valgstyret innføre de som feilaktig var utelatt ved det opprinnelige valget, og stryke dem som feilaktig var tatt inn i manntallet, i henhold til avgjørelser etter § 66. Endringer i manntallet som nevnt i foregående punktum kan bare skje ved kjennelse, jfr. § 12.

Er valget kjent ugyldig fordi lovens regler om utarbeidelse av samemanttallet ikke er fulgt, skal arbeidet med dette gjenopptas, med sikte på å bringe samemanttallet i samsvar med reglene. Rett til å bli innført har i dette tilfelle - i samsvar med lovens regler - alle de som skulle ha vært innført i samemanttallet ved det opprinnelige valget, og som ikke seinere har tapt stemmeretten. Valgstyret for sametingsvalg lar stryke dem som innen omvalget krever seg strøket av samemanttallet.

Ved omvalg kan det fastsettes kortere frister for istandbringelse av samemanttallet og forberedelse av valget.

For øvrig gjelder ved omvalget reglene i kap 5-9 tilsvarende.

KAPITTEL 11. NYTT VALGOPPGJØR I VALGPERIODEN

§ 75 Fritak og uttreden

Medlemmer av Sametinget som ikke kan skjønne sine plikter i vervet uten forholdsmessig vanskelighet, kan av Sametinget etter søknad fritas fra vervet for en bestemt tid eller for resten av valgperioden.

Medlemmer som mister stemmerett etter grunnloven § 53, eller som blir ansatt i Sametingets administrasjon og dets underliggende organer trer ut av Sametinget for resten av valgperioden.

KAPITTEL 12. FORSKJELLIGE BESTEMMELSER

§ 78 Valgstatistikk

Etter nærmere bestemmelse av departementet plikter Sametingets kretsvalgsstyre og valgstyret for sametingsvalg å gi de oppgaver angående valget som til enhver tid finnes ønskelig for utarbeidelse av offisiell valgstatistikk.

§ 80 Tilgang til samemanttallet. Taushetsplikt

Adgang til eller avskrift av det manntallet eller den del av manntallet som er brukt til avkryssing på valgtinget kan bare gis

- 1) til tjenestlig bruk for offentlig tjenestemann når de er påkrevd av hensyn til tjenesten
- 2) til bruk for statistisk bearbeidelse i vitenskapelig øyemed når det foreligger samtykke fra Sametinget.

Den som er gitt adgang til det avkryssede manntall eller avskrift av dette, plikter å bevare taushet om hvilke enkeltpersoner som har avgitt stemme eller unnlatt å avgi stemme.

Den som i kraft av disse bestemmelser får kjennskap til hvordan enkeltpersoner har stemt, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til dette.

Bruk av uavkrysset samemannntall godkjennes og avgjøres av Sametinget.

§ 81 Utgiftene ved Sametingsvalget

Statskassen gir refusjon til kommuner og fylkeskommuner for utgifter som er nødvendige for å gjennomføre valg til Sametinget i samsvar med de fastsatte valgregler. Refusjonen fastsettes på følgende måte:

a. Alle kommuner gis et grunnbeløp på kr. 1.500, uansett personer registrert i kommunens samemannntall.

b. Kommunene gis et beløp på kr. 30 pr. person registrert i samemannntallet.

Statskassen dekker utgiftene til Sametingets kretsvalgstyres virksomhet forsåvidt gjelder gjøremål fastsatt i disse valgreglene, og i samsvar med det som følger av disse valgreglene. Departementet kan - i samråd med Sametinget - sette en ramme for de utgifter som skal dekkes i medhold av første punktum, og kan stille et tilsvarende beløp til disposisjon for Sametinget til dekning av utgiftene.

SAK 32/95 FRANKRIKES ATOMPRØVESPREGNINGER

Dokumenter:

- Brev av 13.07.95 fra Puùhonua B. Kanahale

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Sametinget vil på det sterkeste ta avstand fra Frankrikes beslutning om å gjenoppta atomprøvespregningene på Mururoa-atollene. Denne beslutningen vitner om en grunnleggende mangel på respekt for mennesker og miljø. Samtidig vitner det om en imperialistisk holdning som gjør at man mener seg berettiget til å fortsette ødeleggelsen av områder langt borte fra ens eget. Ved å kolonialisere har Frankrike tilrevet seg andres områder på en uakseptabel måte og omgjort disse til en makaber lekeplass for masseutryddelsesvåpen. Sametinget aksepterer ikke at stater utsetter folk og områder for denne type terrorhandlinger som atomprøvespregninger representerer.

Til beste for befolkningen i Sørstillehavet og menneske og miljø i sin helhet, vil Sametinget på vegne av det samiske folk oppfordre Frankrikes regjering til å omgjøre beslutningen om å gjenoppta atomprøvespregningen på Mururoa.

Sametinget oppfordrer norske myndigheter og internasjonale organer å engasjere seg for å få Frankrike til å gjøre om sin beslutning og arbeide for å få til en internasjonal avtale om forbud mot slike prøvespregninger.

SAK 33/95 SAMISK HELSE- OG SOSIALPLAN FOR FINNMARK FYLKESKOMMUNE - HØRING

Dokumenter:

- Brev av 06.07.95 fra Finnmark fylkeskommune m/vedlegg
- Sak 35/90

Sametinget gjorde følgende vedtak:**Innledning**

Sametinget har mottatt utkast til Samisk helse- og sosialplan for Finnmark fylkeskommune til høring. Utkast til Samisk helse- og sosialplan er utarbeidet av et fylkeskommunalt oppnevnt utvalg, som har evaluert, oppdatert og revidert eksisterende fylkeskommunale samisk helse- og sosialplan.

For Sametinget er det en overordnet målsetting at samene har et like godt tilbud av helse- og sosialtjenester som den øvrige befolkning. Helse- og sosialtjenester i Norge har i all hovedsak vært tilpasset majoritets-befolkningen og dets behov. Samisk språk og kulturforståelse har ikke blitt tatt nødvendig hensyn til i planlegging og utvikling av helsetilbudet. Det eksisterer derfor betydelige fremtidige utfordringer i utviklingen av et helhetlig helse- og sosialtilbud for det samiske folk. Fortsatt er det en rekke helse- og sosialtilbud som ikke er tilrettelagt tilfredsstillende for den samiske befolkning.

Sametinget anser det som positivt at Finnmark fylkeskommune har vedtatt en Samisk helse- og sosialplan, som nå er under revidering. Sametinget har tidligere i forbindelse med høringsuttalelsen til plan for fylkeskommunale helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning (sak 35/90) vist til at en ser det som positivt at det utarbeides planer for å bedre denne tjenesten.

Planutkastet danner et godt grunnlag for utvikling og gjennomføring av et bredt spekter av tiltak innen helse og sosialsektoren i fylket. Planen vil være et sentralt dokument for å nå fylkeskommunens overordnede målsetting med hensyn til helse- og sosialtilbudet overfor den samiske befolkning. Problemstillinger knyttet til helse- og sosialtilbudet overfor den samiske befolkning er et område som først den senere tid er viet oppmerksomhet. Finnmark fylkeskommunes planarbeid i forhold til utfordringene overfor den samiske befolkning innenfor denne sektoren har vært med på å bidra til å sette sakskomplekset på dagsordenen.

Om planens målformuleringer

Gjennom helse- og sosialplanen viser Finnmark fylkeskommune til at det er en nasjonal oppgave å sikre en bedre samisk helsetjeneste. Dette med utgangspunkt i internrettslige og internasjonale rettsregler som omhandler urbefolkninger og minoriteter. Fylkeskommunen erkjenner et sentralt medansvar for utøvelse og planlegging av sosial- og helsetilbudet for den samiske befolkning.

Sametinget er enig med planutvalget i at det er et overordnet mål å sikre den samiske befolkning størst mulig grad av resultatlikhet i forhold til den øvrige befolkning. Å sikre samme tilgjengelighet til helse- og sosialtjenester for den samiske befolkning som for den øvrige befolkningen er også en sentral målsetting. Sametinget vil understreke at de samiske spesialtilbud som oppretts innen helse- og sosial tjenestene i fylket, må organiseres, gjerne med nye modeller, på en slik måte at de kommer hele den samiske befolkningen i fylket til gode, med likeverdige tilbud som er godt koordinert og tilrettelagt i samarbeid med kommunene.

Fylkeskommunale deltjenester

I planutkastet understrekes det som en klar målsetting at man i helse- og sosialtjenesten må ta hensyn til det kulturelle aspektet, og at dette spesielt gjelder i forhold til de psykiatriske tjenestene. Sametinget slutter seg til dette og anser det som en grunnleggende forutsetning at helse- og sosial tjenestene overfor den samiske befolkning gis innenfor en samisk kulturramme.

Sametinget er enig i at det i forhold til de psykiatriske tjenestene er viktig å samle erfaring og å utvikle en psykiatri som ivaretar det kulturelle aspektet. Å styrke forskning- og utviklingsarbeidet innenfor dette feltet vil derfor være av sentral betydning. Med hensyn til planutvalgets forslag om å utvide tilbudet innenfor voksenpsykiatrien og etablere flere familiebehandlingstilbud, vil Sametinget kun bemerke at det avgjørende er at det eksisterer institusjoner og avdelinger som kan sikre samene et adekvat psykiatrisk tilbud. Sametinget anser det som positivt at planutkastet understreker nødvendigheten av at det i reforhandlingene med Åsgård sykehushus blir tatt hensyn til språk- og kulturkompetanse.

Planutkastet understreker behovet for å bedre det somatiske tjenestetilbudet overfor den samiske befolkningen. Det pekes blant annet på at kompetanseoppbyggingen ved fylkets to sykehus i samisk språk og kultur må styrkes, tolketjenesten forbedres og at det må satses på rekruttering av helsepersonell med samisk bakgrunn. Sametinget er enig i at det er et klart behov for å styrke det somatiske tjenestetilbudet i forhold til den samiske befolkning, og at det derfor må settes i verk betydelige tiltak for å sikre et tilfredsstillende tilbud.

Planutvalget legger til grunn at det for enkelte grupper vil være et særlig behov for et samiskspråklig rehabiliteringstilbud. Det vises til at det for disse gruppene vil være en forutsetning at det rehabiliteres i et samisk miljø, der fagfolkene innehar kompetanse i samisk språk og kultur. Sametinget deler oppfatningen med planutvalget med hensyn til behovet for et rehabiliteringssenter for den samiske befolkning. Det bør umiddelbart avsettes midler til utvikling av et slikt tilbud.;

Når det gjelder barnevernssektoren pekes det i planutkastet på at det er nødvendig å bygge opp samisk kulturkompetanse. Dette gjelder blant annet i forbindelse med plassering av barn og unge i institusjoner og fosterhjem. Sametinget er enig i at det er behov for å styrke kulturkompetansen innen barnevernet. Det må blant annet legges vekt på kulturelle forutsetninger ivaretas på en adekvat måte ved plasseringer av barn og unge. Etableringen av et samisk ungdomshjem anses som et viktig skritt for å nå målsettingen om et barnevern med tilstrekkelig kompetanse i forhold til det kulturelle aspekt.

Sametinget sier seg fornøyd med at helse- og sosialutvalget i Finnmark fylkekommune har vedtatt å overta spesialistlegesenteret i Karasjok. Tinget registrerer imidlertid at det er skapt usikkerhet med hensyn til fylkeskommunal drift av senteret, da fylkesutvalget har gått imot helse- og sosialstyrets tilrådning.

Sametinget vil understreke fylkeskommunens forpliktelser til å videreføre og styrke denne tjenesten i framtiden som et spesialisttilbud til den samiske befolkningen, og anmoder derfor Finnmark fylkesting å overta ansvaret for senteret.

Sametinget har tidligere oppfordret Finnmark fylkekommune om en overtakelse av spesialistlegesenteret i Karasjok. Sametinget står fast på det. Tinget viser til St.prp. nr. 1 (1988-89) hvor det foreligger følgende omtale:

"Regjeringen har sett det som en nasjonal oppgave å sikre at den samiske befolkningen får en bedre helsetjeneste på sitt eget språk."

Sametinget kan ikke akseptere at Regjeringens intensjoner ikke er innfridd.

Tospråklighetsmidlene

Sametinget har i 1994 vedtatt retningslinjer for fordeling av statlige midler til tospråklighet i forvaltningsområdet for samisk språk. Formålet med tildelingen er å fremme bruk av samisk språk i offentlig forvaltning. I følge de nye retningslinjene sikres nå også Troms og Finnmark fylkeskommune et grunntilskudd til tospråklighetsarbeidet, noe som også forplikter fylket til satsing av egne budsjettmidler til dette arbeidet. Dette vil betinge et særskilt planarbeid m.h.t. tospråklighetssatsingen. Sametinget vil fortsatt arbeide for at totalrammene for tospråklighetsmidlene økes slik at også tilskuddet til fylkeskommunene kan økes.

Vedrørende Handlingsplanen

Sametinget merker seg med interesse fylkeskommunens ambisjoner om samarbeid på nordisk plan i utviklingen av helse og sosialtiltak overfor samene. For Sametinget omfatter en helhetlig samisk helse- og sosialpolitikk samene over hele det samiske bosettingsområdet. Gjennom Barentsregionsamarbeidet har fylkeskommunene gode forutsetninger for et positivt samarbeid over landegrensene. Det ligger betydelige utfordringer i å få gjennomført samarbeidstiltak for å forbedre helsetilbudet for samene og nenetserne på russisk side. I Barentsprogrammet for 1995 er det foreslått tiltak med sikte på dette.

Forøvrig vil Sametinget foreta en bred drøfting av helse- og sosialtilbudet overfor den samiske befolkning i forbindelse med høringsarbeidet til Sosial- og helsedepartementets utredning NOU 1995:6, Plan for helse- og sosialtjenester til den samiske befolkning i Norge.

SAK 34/95 MØTEPLAN FOR SAMETINGET 1996

Dokumenter:

- Kalender 1996

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Sametingets møteplan for tingets plenumsmøter i 1996:

Uke 9	26. februar - 1. mars
Uke 21	20. - 24. mai
Uke 39	23. - 27. september
Uke 48	25. - 29. november

SAK 35/95 STØTTE TIL SAMISKE ORGANISASJONER

Dokumenter:

- Innstillingen fra et plenumsoppnevnt utvalg

Sametinget gjorde følgende vedtak:

Saken utsettes til neste plenumsmøte:

Ved protokollen:

Rune S. Fjellheim